

Komisja ds. uświadamiania

Członkowie Wojewódzkiej Komisji ds. Mniejszości Narodowych, reprezentujący Polaków, postanowili wziąć sprawy w swoje ręce. Wzdając, na jakie przeszkody w wielu miejscowościach napotyka wdrażanie podwójnego nazewnictwa, chcą zająć się oświatą.

Wydział Socjalny Urzędu Wojewódzkiego, zajmujący się m.in. sprawami mniejszości narodowych, ma przygotować dla komisji tekst wyjaśniający zasady Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych. Będzie on dostarczany do 31 gmin na Zaolziu, które zamieszkuje powyżej 10 proc. obywateli narodowości polskiej. Właśnie w tych gminach Polacy mają prawo do podwójnego nazewnictwa.

– Od początku widzę, że brakuje oświaty. Kancelaria rządu wydała kiedyś ciekawą broszurkę informa-

cyjną, którą urzędnicy w gminach pewnie włożyli gdzieś do szuflady – powiedział jeden z członków komisji, Władysław Niedoba. Problemy wprowadzania dwujęzyczności w gminach są mu dobrze znane – w Kocobędzu, gdzie mieszka, jest członkiem Rady Gminy i przewodniczącym Komisji ds. Mniejszości Narodowych. – Tekst przygotowany przez Urząd Wojewódzki omówimy na następnym posiedzeniu komisji, pod koniec listopada. Po jego uchwaleniu rozesłamy go do gmin. Powinien być wydrukowany w gazetkach miejskich i gminnych we wszystkich miejscowościach.

To jednak od władz poszczególnych gmin będzie zależało, czy tekst faktycznie pojawi się w informatorach. – Samorządów gminnych nie możemy do tego zmusić. Są od nas niezależne – przyznał Niedoba.

Województwo zajmie się również edukacją wójtów i burmistrzów, urzędników gminnych i przewodniczących komisji ds. mniejszości narodowych. Spotkanie z nimi powin-

no się odbyć w styczniu lub lutym przyszłego roku.

– Uważam, że każda taka próba poszerzenia wiedzy w tym zakresie jest potrzebna i pożyteczna. Zależy jednak od formy, w jakiej informacje będą podane. Powinno być podkreślone, że Republika Czeska ratyfikowała Europejską Kartę Języków Regionalnych lub Mniejszościowych i zobowiązała się do wdrożenia jej zasad, nie zaś, że wprowadzenie podwójnego nazewnictwa jest czymś, co może, ale nie musi być realizowane – powiedział Roman Suchanek, członek KMN w Trzyńcu, gdzie Polakom dotąd nie udało się przenieść dwujęzycznych nazw.

Opinie samorządowców są różne. Wójt Śmiłowic, Gustaw Chwistek, ocenia pomysł pozytywnie. – Szkolenie dla władz gminnych miało się odbyć już dawno, dwa, trzy lata temu – powiedział „Głowski Ludu”. – To na pewno pożyteczna sprawa. Dodał, że Komisja ds. Mniejszości Narodowych w jego gminie ma zamiar przygotować

we współpracy z prezesem Kongresu Polaków, Józefem Szymeczkiem, seminarium dla mieszkańców na temat historii regionu i jego składu narodowościowego.

Wójt Koszarzysk, Jana Kohutová, uważa tymczasem, że gmina ma pod dostatkiem informacji na temat dwujęzyczności. – Jeżeli otrzymamy jakiś dalszy tekst z województwa z apelem, by go opublikować, to zrobimy to. W naszej gminie zostały wprowadzone polskie napisy tam, gdzie domagała się tego polska mniejszość. Polskich tablic wjazdowych nie stawialiśmy, bo mniejszość nie wysuwała takiego wniosku.

Radny województwa i członek Komisji ds. Mniejszości Narodowych, Henryk Małysz, poinformował nas, że państwo przeznaczyło na ten rok 2 mln koron na wdrażanie podwójnego nazewnictwa. Z pięciomilionowej dotacji w ub. roku wykorzystano zaledwie 700 tys. koron, dlatego kwota na rok bieżący została obniżona.

DANUTA CHLUP

ZDARZYŁO SIĘ

Naczelny ma syna

Redaktor naczelny „Głosu Ludu”, Wojciech Trzcionka, po raz drugi został ojcem. Jego żona Ewa urodziła wczoraj o godz. 9.25 w Szpitalu Śląskim w Cieszynie syna Adasia. Maluch mierzył 58 centymetrów i ważył 3 630 g. – Zdrowy rydz – napisał w SMS-ie do redakcji naczelny, który był obecny przy narodzinach swego potomka. Zespół redakcyjny, obejmujący zdjęcie małego Adasia, doszedł do wniosku, że to wykapany ojciec. Na braciszka czeka w domu starsza siostrzyzka Marta. (dc)

Skoczył pod pociąg

Z dworca kolejowego w Hawierzowie w czwartek rano odwożono ciężko rannego mężczyznę. – Według wypowiedzi świadków 26-letni mężczyzna sam wskoczył pod pociąg, w jego pobliżu nikt się nie znajdował – wyjaśniła policjantka Zlataše Viačková. Kiedy na miejsce dotarła pomoc medyczna, mężczyzna był nieprzytomny i nie oddychał. Przewieziono go w ciężkim stanie do szpitala akademickiego w Ostrawie-Porębie. (ep)

Przeciwko ubóstwu

Dni Przeciwko Ubóstwu rozpoczęły się wczoraj w Karwinie. Akcje informacyjne, koncerty, projekcje filmów i biesiady mają przybliżyć problematykę biedy w krajach Trzeciego Świata. W organizację włączyły się Stowarzyszenie Inicjatywa Dokońń – Na Oścież oraz karwińskie parafie. Jeszcze dziś do godz. 18.00 na Rynku Masaryka stać będzie infokiosk z ulotkami na temat pracy czeskich organizacji non-profit, które działają w krajach Trzeciego Świata. – O godz. 16. zagra na rynku pieśni narodów Mandeng z Zachodniej Afryki grupa Camara. W razie deszczu koncert odbędzie się w kościele ewangelickim – opowiada Ester Dubska-Ciešlar z Inicjatywy Dokońń. W centrum Agape otwarta zostanie wystawa fotografii z Afryki państwa Nawrotów. W niedzielę o godz. 9.00 organizatorzy zapraszają na uroczyste nabożeństwo w kościele ewangelickim w Karwinie-Frysztacie, gdzie gościć będzie kaznodzieja z Braterskiej Jedności Baptystów z Pardubic, a zarazem miejscowy duszpasterz więzienny, Ludek Šíp. (ep)

Nie kawiarnia, ale czytelnia

Budynek, nawiązujący do przedwojennej kawiarni Avion w Czeskim Cieszynie, powoli nabiera kształtów. Przy moście Przyjaźni trwają prace budowlane. – Właśnie kończą się prace nad budową konstrukcji nośnej. Wkrótce obiekt będzie gotowy w stanie surowym – główne prace budowlane zakończą się prawdopodobnie jeszcze w tym roku – wyjaśnił architekt Czesław Mendrek, autor projektu.

W tej chwili trwa dyskusja nad przeznaczeniem budynku. – Na pewno nie będzie tam kawiarni, przynajmniej w najbliższych latach. Będzie to budynek wielofunkcyjny, zarządzany przez Bibliotekę Miejską w Czeskim Cieszynie. Jeden z pomysłów jest taki, że znajdować będzie się tam czytelnia, otwarta codziennie, w której organizowane będą różne imprezy, wystawy, koncerty – zdradził wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna, Stanisław Folwarczny. – Chcemy, żeby budynek otwarty był codziennie, żeby tętnił życiem – dodał. (ep)

Przy moście Przyjaźni trwa budowa obiektu wielofunkcyjnego nawiązującego do kawiarni Avion.

Polski tydzień z zaolziańskim akcentem

Można by powiedzieć, że najbliższy tydzień odbywać się będzie w Polsce pod znakiem Zaolzia. Miesz-

kańcy Polski będą mogli poznać nie tylko historię naszego regionu, ale także życie współczesne Zaol-

ziaków i problemy, z którymi borykają się Polacy mieszkający w czeskiej części Śląska Cieszyńskiego. W środę bowiem w dzienniku „Rzeczpospolita”, w cyklu pn. „bez-Kresy Rzeczpospolitej”, pojawi się specjalny dodatek poświęcony Zaolziu. Wcześniej w „bezKresach” można było przeczytać, na przykład, o skupiskach Polaków w Rosji, Niemczech czy innych krajach Europy.

– Na pewno warto, żeby po ten dodatek sięgnęli nie tylko Polacy z kraju, ale także Zaolziacy, by się dowiedzieć, jak nas widzą za północną granicą – powiedział naszej gazecie prezes Kongresu Polaków, Józef Szymeczek. – Sam zresztą jestem ciekaw. Dodatek pilotowali dwaj dziennikarze, Piotr Kosiński i Piotr Semka. Rozmawiali nie tylko z przedstawicielami różnych zaolziańskich środowisk: Kongresu Polaków, Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, ale także z wła-

dziami różnych gmin, na przykład Gnojnika.

Dzień później zaś, w czwartek, warszawiacy będą mogli wybrać się na wyprawę w głąb historii nadolziańskiej ziemi. W tym dniu w siedzibie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” na Krakowskim Przedmieściu odbędzie się wernisaż wystawy „Trzy miesiące samostanowienia – Śląsk Cieszyński od października 1918 do stycznia 1919”, którą przed rokiem, z okazji obchodów 90. rocznicy powołania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, przygotowały Książnica Cieszyńska i Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków.

– Zaolziacy mogli ją obejrzeć zarówno w Książnicy, jak i na korytarzu siedziby Kongresu. Obecnie chcemy ją zaprezentować w Warszawie, żeby mogli ją obejrzeć nasi rodacy z całej Polski. W wernisażu weźmie też udział delegacja Kongresu – dodał Szymeczek. (kor)

Wystawę „Trzy miesiące samostanowienia – Śląsk Cieszyński od października 1918 do stycznia 1919” można było przed rokiem oglądać w Książnicy Cieszyńskiej, w ramach obchodów 90. rocznicy powołania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego.

POGODA

sobota

dzień: 2 do 6°C
noc: 3 do -1°C
wiatr: 3-6 m/s

niedziela
poniedziałek

dzień: 2 do 6°C
noc: 3 do -1°C
wiatr: 2-5 m/s

KRÓTKO

Czyżby nowy kurort?

JABŁONKÓW (kor) – Władze miasta zamierzają sprawdzić, czy na terenie Jabłonkowa także można znaleźć źródła wody jodobromowej, którą znamy z darkowskiego uzdrowiska. W połowie lat 90. ubiegłego wieku takie źródła odkryto w sąsiadującym z Jabłonkowem Piosku. Wówczas Stowarzyszenie Gmin Regionu Jabłonkowskiego opracowało projekt wykorzystania wody, ale z powodu braku potrzebnych finansów nie został on zrealizowany. Teraz o podobnym projekcie myślą jabłonkowiianie. – *Najpierw musimy wytypować na terenie miasta miejsca, w których woda jodobromowa mogłaby występować* – mówi wiceburmistrz Stanisław Jakus. – *Na ten etap otrzymaliśmy dotację z województwa morawsko-śląskiego. Wprawdzie chodzi zaledwie o 200 tys. koron, ale na początek to wystarczy. Pierwsze odwierty mogłyby się rozpocząć w roku 2011.*

Szkoła już po remoncie

GRÓDEK (ep) – Polska Szkoła Podstawowa w Gródku doczekała się w tym roku dużego remontu. – *W czasie wakacji przeprowadziliśmy duże inwestycje. Mamy zupełnie nową kuchnię, wyremontowane ubikacje, nowe jest wyposażenie świetlicy. Wszystko to sfinansowała nasza gmina* – wyjaśnia dyrektor placówki, Kazimierz Cieślak. Jeszcze w tym roku do szkoły trafią też cztery nowe komputery, zakupione z pieniędzy gminnych oraz z dotacji państwowej. – *We wrześniu rodzice naszych uczniów zakupili również duży osmiokątny stół do ogrodu szkolnego, przy którym dzieci bardzo lubią się spotykać w czasie przerw lub zajęć świetlicowych* – dodaje dyrektor. Pieniądze na inwestycje powędrowały też do polskiego przedszkola. Tam dzieci doczekały się nowo wymalowanych ścian i nowych dywanów. (ep)

Z myślą o nauczycielach

JABŁONKÓW (kor) – Dotację w wysokości 3,4 mln koron otrzymało miasto na realizację projektu związanego z kształceniem ustawicznym nauczycieli, który pilotuje dyrekcja czeskiej podstawówki. Projekt dotyczy jednak nie tylko czeskiej szkoły, ale także nauczycieli Polskiej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza oraz polskiego i czeskiego przedszkola. Pedagodzy będą mogli wziąć udział w seminariach poświęconych m.in. zagadnieniom metodyki nauczania języków obcych, krytycznego myślenia lub psychologii. W przygotowaniu szkoleń pomoże szkołom Urząd Miasta.

Zakład: podpisze, czy nie?

Prezydent Irlandii Mary McAleese podpisała wczoraj unijny Traktat z Lizbony, zaaprobowany przez Irlandczyków w referendum 2 października. Aby jednak dokument reformujący UE wszedł w życie, potrzebny jest jeszcze tylko podpis prezydenta Republiki Czeskiej, Václava Klausea.

Klaus dotąd nie podpisał zatwierdzonego

już przez parlament Traktatu, domagając się uzupełnienia jego tekstu zastrzeżeniem, które ograniczy obowiązywanie Karty Praw Podstawowych wobec Republiki Czeskiej. Ma to wyeliminować groźbę zgłaszania w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej roszczeń majątkowych wysiedlonych po wojnie Niemców.

Czeskie biuro bukmacherskie Fortuna przyjmuje nawet zakłady o to, czy eurosceptyczny prezydent podpisze Traktat Lizboński. Bukmacherzy uważają za bardziej prawdopodobne, że prezydent Traktatu nie zatwierdzi, obstawiając to w stosunku 1,7 do jednego, podczas gdy dla wariantu przeciwnego typują 1,9 do jednego. (kor)

Kobiety na czeskim rynku pracy

Projekt skierowany do kobiet realizuje właśnie trzyniecki Instytut Euroschola. Ofertę kształcenia przedstawia kobietom bezrobotnym, zwłaszcza tym, które są już długo bez pracy, przebywają na urlopie macierzyńskim lub są w wieku przedemerytalnym. – *Wśród pań, które korzystają z tej oferty, znajdują się kobiety powyżej 50 roku życia, które już długo*

nie mają pracy i brak im motywacji. Staramy się nauczyć je, że na rynku pracy trzeba być aktywnym. Druga grupa to panie, które straciły pracę w ostatnim czasie w wyniku kryzysu ekonomicznego. Chcemy zaoferować im możliwość przekwalifikowania się, uzyskania nowych kompetencji – wyjaśnia koordynatorka projektu, Dorota Madzia. Projekt obejmuje

przeprowadzenie tzw. diagnostyki pracowniczej, w czasie której stwierdza się, jakie predyspozycje mają poszczególne osoby, jakie zawody mogłyby wykonywać i jaką mają motywację. Pod tym kątem specjalny doradca wybiera dla każdego odpowiednie kursy. – *Są na przykład kursy obsługi komputera, kursy menadżera projektowego, księgowości,*

przedsiębiorczości i inne – dodaje koordynatorka. W tej chwili z oferty kursów korzysta około 50 kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy w Trzyncu, Frydku-Mistku i Ostrawie. Żeby wesprzeć uczestniczki projektu, zaoferowano im także możliwość opieki nad dziećmi w czasie trwania kursu oraz dopłatę na dojazd na kurs. (ep)

Avion Fest: między Kubiszem a Herbertem

Na prawdziwą ucztę poetycko-muzyczną zaprasza wszystkich sympatyków „Kawiarni AVION, której nie ma...” poetka Renata Putzlacher i jej przyjaciele. Dzisiaj o godz. 18.00 w Klubie „Dziupla” w Czeskim Cieszynie odbędzie się kolejny Avion Fest. Tym razem będzie on poświęcony przede wszystkim dwóm twórcom związanym nieodłącznie ze Śląskiem Cieszyńskim: Janowi Kubiszowi oraz Henrykowi Jasiczkowi.

Pierwszy z nich, autor nadziańskiego hymnu „Płyniesz Olzo” i „Pamiętnika starego nauczyciela”, zmarł przed 80 laty. Drugi – poeta, publicysta i jeden z założycieli „Głosu Ludu”, obchodziłby w tym roku 90. urodziny. Wiersze obu bohaterów wieczoru będzie czytać Renata Putzlacher wspólnie z aktorami Leną Pešák i Tomaszem Kłaptoczem.

Jak już jednak zapowiadaliśmy, atrakcji będzie więcej. Felietonista „Głosu” i lider kapeli rockowej Blissten, Darek Jedzok, wyciągnął z

okazji Avion Festu wiersze z szuflady, lider kolejnego zespołu, Apatheia, Michał Feber zagra dwa utwory na gitarę klasyczną. Natomiast jego

kolega z kapeli, Krystian Szynder, wraz z Tomaszem Kłaptoczem zaprezentują „Projekt Herbert”. Przypomnijmy, że program ten przedstawiony został w grudniu ub. roku w Bibliotece Mahena w Brnie podczas Wieczoru Herbertowskiego zorganizowanego przez brneńską polonistykę i Klub Polski „Polonus”.

– *Podliczyłam dotychczasowe wieczory w „Kawiarni AVION, której nie ma...” i okazało się, że sobotni wieczór będzie jubileuszowy, pięćdziesiąty. Nie ma przypadków, zamykamy pewien etap. Bo następny wieczór powinien się już odbyć w „Kawiarni AVION, która jest”, czyli w odnowionym lokalu przy Olzie. Zaprosimy na to spotkanie naszych sympatyków w czerwcu przyszłego roku* – powiedziała naszej gazecie Renata Putzlacher. (kor)

Tomasz Kłaptocz (z lewej) i Krystian Szynder zaprezentowali po raz pierwszy program o Zbigniewie Herbercie przed rokiem w Brnie.

Policja szuka świadka

Policja nadal szuka zabójcy 27-letniej Jany Svobodovej z Czeskiego Cieszyna, matki dwóch małych dziewczynek, która została zamordowana w piątek 25 września w swoim mieszkaniu przy ul. Havlíčka. Policja przesłuchiwała do tej pory 700 osób, lecz sprawcy nie udało się wykryć. – *Zabójca nadal jest na wolności. Jego wykrycie leży w interesie nas wszystkich* – mówi rzeczniczka Wojewódzkiej Komendy Policji w Ostrawie, Darina Majková. Policja zwraca się za pośrednictwem mediów do mieszkańców Czeskiego Cieszyna, by pomogli w odszukaniu ważnego świadka, który w dniu zabójstwa ok. godz. 8.45 poruszał się w okolicach Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka. Młody, niezwykle szczupły mężczyzna, kilkakrotnie przechodził przez przejście na podwórzu domu i zaglądał do okien. Sprawiał wrażenie, że na kogoś czeka. Jego wiek policja szacuje na 25-35 lat. Mężczyzna miał bardzo chude nogi, większe, zwracające uwagę uszy, wystające kości policzkowe, włosy jasnobrązowe, o długości do karku. Ubrany był w dżinowy komplet koloru granatowego.

Jana Svobodová wcześniej mieszkała w Trzyncu, gdzie pracowała jako kelnerka. W Czeskim Cieszynie mieszkała dopiero od roku. Policji potrzebne są informacje dotyczące jej przeszłości i dawnych kontaktów, które mogą pomóc wyjaśnić, komu mogło zależeć na jej śmierci.

– *Jakiegokolwiek informacje o poszukiwanym mężczyźnie lub inne informacje dotyczące sprawy należy zgłosić pod numerem telefonu 974 721 453 (można nagrać wiadomość) lub 603 737 542, albo też poinformować najbliższy posterunek policji. Skorzystać można również z bezpłatnej linii 158* – informuje Majková. (dc)

MOIM ZDANIEM

ELŻBIETY PRYZCZKO

Na skróty

Na forum „Radości i bolączki” na stronie Kongresu Polaków pojawiła się ciekawa dygresja. Po raz kolejny wspomniano o czymś, co już wszyscy znamy, co niejednego oburza lub zastanawia. Chodzi o słowa. Terminy, definicje, określenia – jak kto woli. Wiele razy pisze się czy mówi o Polonii, także tej zaolziańskiej, a to oburza, bo kojarzy się bardziej z emigracją, Polakami, którzy wyjechali z kraju. Polonia wcale nie ma jednak jak na razie jednoznacznej definicji, a niewinne w gruncie rzeczy słowo jest najczęściej skrótem myślowym. Takich skrótów nie brak w bogatym zaolziańskim słowniku. Nawet „Polak” czy „Czech” to skróty myślowe. A tym bardziej „szkopyrtok”. Pewnie dlatego, że ile definicji, tyle wyjątków. Tyle tylko, że dróg na skróty jest dużo. Niestety nie każdy będzie o tym rozmyślał w czasie spisu powszechnego.

Tymczasem na ulicach miast i przy wjazdach do gmin rosną jak grzyby po deszczu polskie napisy. Ci, co o nie walczyli, co innego chcieli wywalczyć, jak nie słowa? Napisane czarno na białym, a im więcej prób zamalowania ich, tym więcej się o nich mówi. Może chuligani, dowcipnicy czy szowiniści (wersje są różne) tak naprawdę zrobili Polakom przysługę? W końcu czego nie widać, tego jakby nie było. A co nie nazwane – nie istnieje. pryzczko@glosludu.cz

reklama

»gazetacodzienna.pl
Śląsk Cieszyński on-line

HISTORYK ROMAN BARON MÓWI O WZAJEMNYCH KONTAKTACH MIĘDZY POLSKĄ I CZECHAMI

Polacy przychylniej patrzą na Czechów, niż odwrotnie

„Między Polską i Czechami” – taki tytuł nosi nowa publikacja historyka Romana Barona. I to nie tylko dlatego, że zbiór studiów, przyczynków i artykułów historiograficznych koncentruje się na kontaktach polsko-czeskich, współpracy historyków z obu krajów czy wzajemnych stereotypach. Między Polską i Czechami żyje sam autor książki.

Książkę zadedykował pan rodzinie, która dzieli z panem losy między Polską i Czechami. Jakie są te losy „pomiędzy”?

Patrzę na to z punktu widzenia historyka, który interesuje się obu krajami. Lubię poznawać własną, czyli polską, kulturę. Zarazem uważam, że jeszcze nadal zbyt mało wiem o polskim dziedzictwie kulturowym czy współczesności – kinie, teatrze, etc. Ale warto poznać też czeską kulturę, jej dziedzictwo kulturowe. Myślę, że bycie „między Polską i Czechami” jest po prostu ciekawe, choć oczywiście są ludzie, którzy znają bardziej różnorodne kraje. Ostatnio miałem w rękach katalog wystawy Biblioteki Narodowej w Warszawie, która zorganizowała ekspozycję poświęconą różnym krajom. Wystawa na temat Czech nazywała się „Czechy – daleko, czy blisko”. To bardzo trafne sformułowanie. W samym katalogu są cytowane słowa Václava Havla, który odbierając doktorat honoris causa w Uniwersytecie Warszawskim powiedział, że „człowiek, udając się do innego kraju, nie powinien przychodzić tam jako dumny turysta, ale jako pielgrzym, pełen szacunku do przestrzeni, w którą wchodzi”.

W publikacji zebranych jest kilka zagadnień, dosyć różnorodnych. Co łączy wszystkie te przyczynki?

Łączy je na pewno osoba autora, pewien punkt widzenia. Widoczne jest m.in. to, jakimi zagadnieniami zajmowałem się w kolejnych okresach. Znajdziemy tam tematy od kwestii konfederacji polsko-czesko-słowackiej, przez szkolnictwo polskie na pograniczu Śląska Cieszyńskiego i Moraw, a także inne tematy, takie jak przegląd badań polskich i czeskich historyków na temat stosunków polsko-czeskich, głównie w XIX i XX wieku.

Jaki jest dorobek czeskich historyków na temat Śląska Cieszyńskiego?

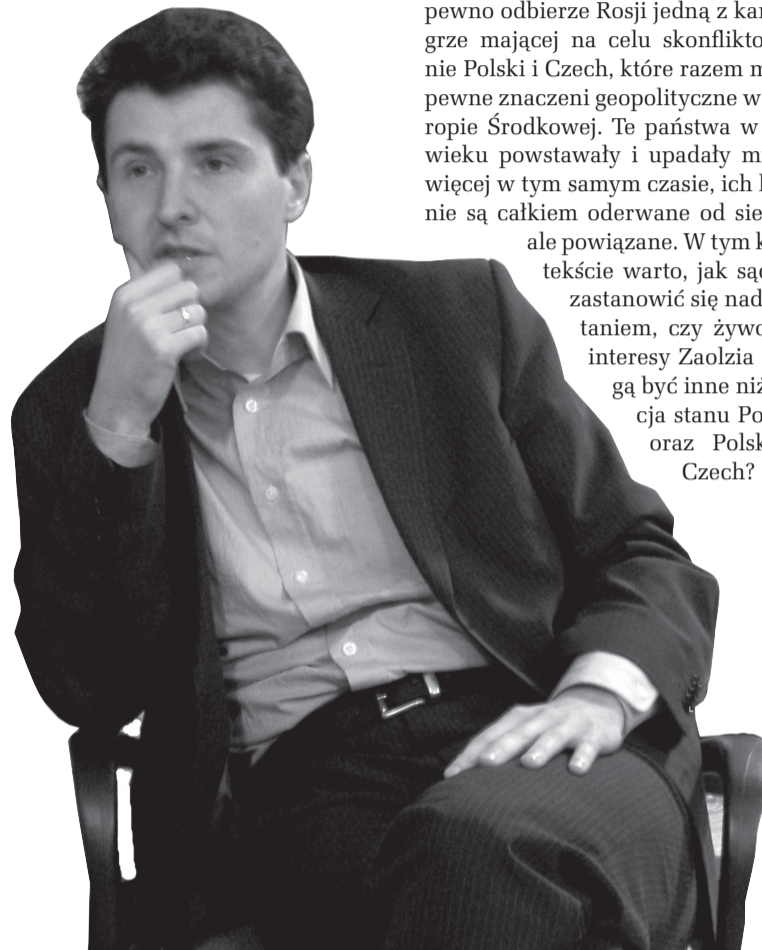
Spory. Również dlatego, że dla historyków czeskich te zagadnienia jawią się jako część składowa historii ojczystej. Dorobek na temat historii Polski też nie jest mały, ale są to raczej zagadnienia dotyczące stosunków polsko-czeskich.

W kontaktach polskich i czeskich historyków zajmujących się Zaolziem nadal obecne są jednak silne emocje. Czy kiedyś dojdzie do pełnego porozumienia w tej sprawie?

Tak, to prawda, że mamy w tym wypadku do czynienia z emocjami, i jest to zrozumiałe. Na ogół im bardziej historycy są związani z tym regionem, tym te emocje są większe, co nie znaczy, że jest to coś złego. Z Pragi czy Warszawy wygląda to wszystko inaczej. Widać jednak, że te młodsze pokolenia inaczej na to patrzą, nie tylko mniej emocjonalnie, ale też doszukują się innych tematów, innego spojrzenia. Myślę, że porozumienia nie będzie, i nawet nie może być. Nie tylko w kwestii Zaolzia, ale i w wielu innych sprawach. Ważniejsze jest to, żeby jak najwięcej wiedzieć na temat przeszłości i znać zdanie tej drugiej strony, natomiast wspólny pogląd z różnych przyczyn nie jest możliwy, ani teraz, ani w przyszłości. W miarę oddalania się od dramatycznych wydarzeń XX-wiecznej historii Zaolzia coraz mniej ludzi będzie się tym interesowało. Natomiast stosunek nielicznych badaczy czy miłośników historii może być wówczas podobny do naszego ujmowania zagadnień np. z odrodzenia. Ostatnio spotykam się z historykami na konferencjach na temat XIX wieku. Tam jest zupełnie inna atmosfera, ludzie są rozluźnieni, żartują, bo w porównaniu z XX wiekiem chodzi o sprawy już odległe. Dyskusja jest zatem zupełnie inna.

Roman Baron

Historyk, dr nauk humanistycznych. Pochodzi z Karwiny. Po maturze w Polskim Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Orłowej-Lazach studiował na wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, studia doktoranckie skończył na Uniwersytecie Opolskim. Zaolziacy pamiętają go jako nauczyciela historii w Polskiej Szkole Podstawowej w Karwinie-Nowym Mieście i w Gimnazjum Polskim w Czeskim Cieszynie i Karwinie, w którym pełnił też funkcję wicedyrektora ds. karwińskiej filii. W 2002 roku przeniósł się do Brna, gdzie rozpoczął pracę naukową w Instytucie Historii Akademii Nauk RC. Jest członkiem licznych organizacji polonijnych oraz polsko-czeskich, na przykład Czeskiej Rady Programowej Forum Polsko-Czeskiego w Pradze. Autor licznych studiów i szkiców, książek „Nad Olzą i Ostrawicą” (2006 rok) oraz „Między Polską i Czechami” (2009 rok). Redagował publikację „A jednak zostanie”, wydaną z okazji stulecia Gimnazjum Polskiego im. Juliusza Słowackiego. (ep)

Roman Baron w czasie spotkania autorskiego w Bibliotece Regionalnej w Karwinie.

Im dalej stąd, tym te kontakty historyków są łatwiejsze, czy tutaj bardziej ścierają się różne poglądy?

Nie chodzi tylko o historyków. Wiadomo, że w tym regionie, nie tylko na Zaolziu, ale i po polskiej stronie Śląska Cieszyńskiego, ludzie bardziej żyją tymi sprawami. Są bowiem dla nas bardziej ważne i żywotne. Na pozostałym terenie Polski i Czech Zaolzie przeszło już właściwie do historii, tam nasze sprawy interesują już tylko bardzo nielicznych. Pozostałym nie są znane i szczególnie ich nie obchodzą. Z kolei tutaj przebiega „codzienny plebiscyt”, jak to określił Ernest Renan.

Jak Czesi zareagowali na słowa prezydenta Lecha Kaczyńskiego – przeprosiny za 1938 rok?

Nie czuję się kompetentny do zabierania głosu w tej sprawie, gdyż chodzi o współczesność, a nie o historię. Jedynie na podstawie lektury prasy oraz prywatnych rozmów mogę powiedzieć, że oświadczenie prezydenta RP wzbudziło wielkie zaskoczenie. Nie spodziewano się takiej wypowiedzi, politycy nie byli na nią przygotowani. Nie wiedzieli więc, co robić, jak zareagować. Dla mnie widoczne było, że Czesi to doceniają, z żadnego innego państwa taki głos nie zabrzmiał. Dla nas, Polaków na Zaolziu, jest to oczywiście negatywne określenie tamtych wydarzeń. Jeśli najwyższy przedstawiciel Polski przeprosza za 1938 rok, to znaczy, że Zaolzie nie powinno być wówczas częścią składową Polski. Natomiast patrząc na to z punktu widzenia Polski, racji stanu państwa i narodu polskiego wydaje mi się, że w obecnych czasach można by się z tymi słowami prezydenta RP zgodzić. Dzięki temu Polska może wiele zyskać, a na

pewno odbierze Rosji jedną z kart w grze mającej na celu skonfliktowanie Polski i Czech, które razem mają pewne znaczeni geopolityczne w Europie Środkowej. Te państwa w XX wieku powstawały i upadały mniej więcej w tym samym czasie, ich losy nie są całkiem oderwane od siebie, ale powiązane. W tym kontekście warto, jak sądzę, zastanowić się nad pytaniem, czy żywotne interesy Zaolzia mogą być inne niż racja stanu Polski i Czech?

prawie. Z kolei Polacy w Czechach też cieszą się coraz lepszą opinią, aczkolwiek proces ten ma znacznie mniejszą dynamikę.

Jest pan jedynym polskim historykiem w Instytucie Historii Akademii Nauk w RC. Czy to, że pochodzi pan z Zaolzia, studiował w Polsce, a pracuje wśród historyków czeskich, daje inną perspektywę?

Jest to na pewno jakaś wartość dodana, kiedy człowiek nie patrzy na historię tylko z czeskiego punktu widzenia, ale jakby z zewnątrz. Kiedy przyjmowano mnie do pracy w Instytucie, ważniejsze było nie to, że pochodzę z Zaolzia, ale fakt, że studiowałem w Polsce. Wtedy prowadzona była taka polityka personalna: kto zajmuje się Francją, powinien być absolwentem francuskiej uczelni, kto zajmuje się Niemcami, to najlepiej, żeby studiował w Niemczech, itd. To, że jestem z mniejszości polskiej na Zaolziu, też jest ważne, bo faktycznie zmienia ten pryzmat, przez który patrzy się na sprawy. Niejako z drugiej strony w mojej pracy badawczej właściwie nie zajmuję się Zaolziem.

Mam takie doświadczenie, że o wiele więcej czeskich historyków zna język polski, czyta polską literaturę przedmiotu, niż odwrotnie. W Polsce jest stosunkowo mało polskich historyków mówiących biegle po czesku. Pewnie także dlatego, że polska historiografia w pewnym okresie była inna, pełniła rolę okna na świat w latach 70. i 80. Dużo czeskich historyków czytało wtedy te polskie prace, zresztą do dzisiaj wielu z nich utrzymuje kontakty z polskimi historykami, zna polską literaturę przedmiotu.

Rozmawiała

ELŻBIETA PRZYCZKO

W KRZYWYM ZWIERCIADLE

KAZIMIERZ WOREK, inspektor szkolny

Nawet jej proza pełna jest poezji

Jej opowieści są proste, tak jak proste było całe jej życie w Nydku pod Czantorią. Poetka ludowa Aniela Kupiec, która w przyszłym roku będzie obchodziła 90. urodziny, umie nawet o zwykłym życiu w biednej chałupie opowiadać w taki sposób, że czytelnik przysłuchuje się z napięciem, uświadamiając sobie równocześnie, że rzadko już można usłyszeć tak piękną, czystą gwarę.

Aniela Kupiec została nominowana do nagrody „Tacy jesteście” za reedycję książki „Po naszymu. Pieszko i na skrzydłach”. W tym roku wydał ją Kongres Polaków w RC we współpracy z Kołem nr 6 Macierzy Ziemi Cieszyńskiej i przy wsparciu licznych sponsorów. Inicjatorem wzniesienia książki był cieszyński przedsiębiorca i miłośnik Zaolzia Józef Swakoń. W książce znajdziemy zarówno gwarowe opowiadania pisane prozą (w rozdziale „Pieszko”), jak i wiersze („Na skrzydłach”). – *W dziele Anieli Kupiec każdy z nas znajdzie prawdy proste i istotne, nieraz uniwersalne, nieprzemijające, znajdzie też głęboką więź uczuciową z ziemią cieszyńską niezależnie od tego, czy mieszka pod Bielskiem, Cieszynem czy Boguminem* – napisał we wstępie do wydawnictwa prezes Kongresu, Józef Szymczek.

Kilka dni temu poetka gościła w Klubie Kobiet przy Miejscowym Kole Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Lesznej Dolnej. Opowiadała o swej twórczości, życiu, doświadczeniach. – *Piszę to, co czuję, nie to, co widzą inni* – wyjaśniała, dodając, że wiersze pisane

na zamówienie na nic się nie zdają. – *To już nie jest pisane sercem.*

Aniela Kupiec, z domu Milerska, urodziła się 5 kwietnia 1920 roku w Nydku, w starym, drewnianym domu, zbudowanym w 1812 roku. Skończyła szkołę ludową w Nydku i wydziałową w Bystrzycy, a następnie Szkołę Gospodyń Wiejskich w Końskiej. Podczas wojny musiała ciężko pracować w lesie. – *Codziennie chodziłam do pracy siedem kilometrów* – wspominała na spotkaniu w Lesznej. Zrazem przekonywała, że lubiła sadzenie drzewek, a las, mieniący się w promieniach wschodzącego słońca, napawał ją zachwytem. Po wojnie wyszła za mąż za Jana Kupca, nauczyciela z Bystrzycy. Po założeniu PZKO stała się jego aktywną działaczką – śpiewała w chórze, grała w przedstawieniach teatralnych i reżyserowała je.

Poezja Anieli Kupiec została wydana w 1981 roku w zbiorze „Korzenie” (wraz z wierszami Ewy Milerskiej i Anny Filippek) oraz w sa-

Aniela Kupiec na spotkaniu w Klubie Kobiet w Lesznej Dolnej.

Jakóby my śmieli
czoło swe odwrócić
od ziymie rodzónej jako matka bliskij?
Albo sie plecami do gróni obrócić
i żebrać, i pytać
o cudze uściski?

Dyć my tu nie prziszli
Bóg wiy, z jakij stróny,
jyny my tu byli z pradowna, od wieka,
nie torby żebracze, a chude zogóny
żywiły tu kiejsi
prostego człowieka.

Fragment wiersza Anieli Kupiec „Gdo do nich powiy”

modzielnym tomiku „Malinowy świat” (1988). Zbiór prozy „Połotane żywocy” pojawił się w 1997 roku. W 2005 roku, kiedy to poetka obchodziła 85. urodziny, Kongres Polaków zrealizował pierwsze wydanie

książki „Po naszymu. Pieszko i na skrzydłach”. Choć książka pojawiła się w wysokim, jak na zaolziańskie warunki, nakładzie tysiąca sztuk, szybko się rozeszła. Jej ponowne wydanie, z przyczyn finansowych, długo nie było możliwe.

W twórczości Anieli Kupiec przeplatają się – jak napisał Daniel Kadłubiec – „miłość, przyroda jej piękno, człowiecze bóle, troski i radości, zgłębianie własnego rodowodu, dobro, zło, niebo i piekło, i wiele jeszcze innych fundamentalnych kategorii”. Opowieści nydeckiej artystki są poetyckie nawet wtedy, kiedy w zwykły sposób opowiada o swych przeżyciach i doświadczeniach – o ogromnej biedzie, której doznała na własnej skórze, o spotkaniach z żebrakami, o pracy w lesie czy o tym, jak zabolęła ją spotkanie ze starym człowiekiem, który błagał lekarza, by nie wypisywał go ze szpitala, bo w domu nikt na niego nie czeka.

Język gwary, jakim posługuje się poetka, sam w sobie jest wartością. Nic dziwnego, że autorka nie zgadza się na to, by jej twórczość była tłumaczona czy to język czeski, czy nawet na literacką polszczyznę. – *Rodzina musiała mi przysiąc, że żadne z moich słów nie zostanie przetłumaczone* – mówi Aniela Kupiec.

DANUTA CHLUP

Przyjdź na MUR albo zajrzyj do »Dziupli«

Kiedy w klubie „Dziupla” w Czeskim Cieszynie odbywa się „Młode Zaolzie”, nie ma problemu z zapelnieniem sali. Na liczbę uczestników nie mogą narzekać też organizatorzy Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego, którego słuchacze spotykają się co miesiąc w auli Gimnazjum Polskiego. To wła-

śnie za wprowadzanie inicjatyw dla młodych, a zwłaszcza projektu „Młode Zaolzie”, oraz za propagowanie polskiej nauki w Międzygeneracyjnym Uniwersytecie Regionalnym, Zarząd Główny PZKO otrzymał nominację do konkursu „Tacy Jesteście”.

„Młode Zaolzie” – co to takiego?

Spotykają się w „Dziupli” i... dyskutują. Do tej pory odbyły się trzy wykłady – gościł tam Leszek Cimała, Józef Szymczek i Roman Kaszper. – *Historia regionalna dla uczniów szkół średnich – to był pierwotny pomysł na wykłady w „Młodym Zaolziu”. Okazało się jednak, że młodzi wiedzą dosyć dużo o naszej hi-*

storii, z wykładów zrobiła się więc taka platforma dyskusyjna, każdy może głośno wyrazić swoje zdanie – wyjaśnia Elżbieta Jedzok, animator kultury ZG PZKO. Nie jest to jedyna inicjatywa dla młodych, organizowana przez Zarząd Główny. Od kilku lat jest w czym wybierać. – *Powoli zmienia się obraz PZKO wśród młodych ludzi, uczniów szkół średnich i studentów. Widzą, że mamy im co zaoferować, że w PZKO jest coś dla nich, poruszane są sprawy, które ich interesują* – dodaje Elżbieta Jedzok. Okazało się jednak, że wykłady w „Dziupli” przyciągnęły nie tylko młodych, ale i ludzi ze średniego pokolenia.

Uczestników różnych generacji skupia też druga doceniona inicjatywa. Od czterech lat w auli Gimnazjum Polskiego spotykają się słuchacze Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego. Przeważają osoby starsze, ale nie brak i ludzi w średnim wieku i młodych. Na comiesięcznych wykładach goszczą wykładowcy z naszego regionu i z Polski, a tematy są bardzo różnorodne. Niedawno ruszył w ramach MUR-u cykl popularnych wykładów historycznych Bohdana Kowali „Co w nas zostało z tamtych lat”. Pojawiają się też inne nowe inicjatywy, na przykład

kilkudniowa wycieczka poznawna Pomorze.

– *Myszę przewodnią naszego uniwersytetu jest nie tylko edukacja, ale też niezmiernie ważne łączenie pokoleń i łączenie obu brzegów Olzy. Nie ma więc mowy o jakiegokolwiek izolacji, jaka niestety miała miejsce w czasach, na szczęście, już dawno minionych. Oprócz tego, że mamy wielu wykładowców z Polski, może nawet więcej niż z Zaolzia, na prelekcje przychodzi dużo słuchaczy z Zaolzia* – opowiada organizatorka i pomysłodawczyni Uniwersytetu, Danuta Chwajol. Jak dodaje, uczestników jest zawsze dużo, ostatnio 60-70, większość z nich to stali słuchacze. – *Nasze wykłady potrafią zainteresować, wszyscy słuchają z wielką uwagą, a potem zawsze jest ciekawa dyskusja, pada wiele pytań i uwag* – mówi. Tematy wykładów bywają różne: często pojawia się historia, czasem filozofia, psychologia, religia, turystyka czy regionalizm.

Do najciekawszych w ostatnich semestrach wykładów należały na przykład „Regionalizm w Unii Europejskiej” dr. Jana Olbrychta, „Dziennikarstwo – powołanie czy profesja?” Marka Czyża, prelekcje Bohdana Kowali i wiele innych.

ELŻBIETA PRZYCZKO

W auli Gimnazjum Polskiego spotyka się co miesiąc kilkudziesięciu słuchaczy MUR-u.

BIELSKI DZIENNIKARZ PISZĄCY KSIĄŻKĘ O »SOKOŁACH« ZWRACA SIĘ Z APELEM DO MIESZKAŃCÓW ZAOLZIA

O polskości nie tylko od święta

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” – ta nazwa jest trochę myląca. Działające pod tym szyldem organizacje, od Karwiny przez Bielsko i Białą, po Żywiec, za główny cel stawiały sobie rozwój duchowy. Prowadziły ćwiczenia, zajęcia i zawody sportowe, ale nie one były sensem całego przedsięwzięcia. Bielski dziennikarz Jacek Kachel, autor kilku książek o tematyce historycznej, chce przybliżyć ruch sokoli w Bielsku, Białej i najbliższej okolicy, na Śląsku Cieszyńskim oraz na Żywiecczyźnie.

Polskie czytelnie, nauczanie języka

– Ziemie te stanowiły rubieżę Rzeczypospolitej. Później, przed I wojną światową, leżały na granicy zaborów austriackiego i pruskiego. Ruch sokoli na tym terenie był ruchem bardzo narodowym, polskim. Chodziło nie tylko o krzewienie polskości, jej podtrzymanie, ale windowanie jej na wyższy poziom. Uczono języka polskiego, zakładano polskie czytelnie, propagowano polską prasę. To wszystko sprawiło, że polskość, która na tych terenach była uśpiona, powoli odżywała – mówi Jacek Kachel. Autor chce pokazać Towarzystwo Gimnastyczne „So-

FOT. TOMASZ WOLFF

Jacek Kachel w dziennikarskiej pracy.

kół” nie tylko w kontekście statystyk, ilu członków liczyły poszczególne oddziały, zaprezentować postaci, ale w szerszym kontekście, w oparciu o ówczesne wydarzenia. A działo się, jak mówi Kachel, bardzo dużo. Dziennikarz zwraca uwagę,

że przynależność do „Sokoła” co innego oznaczała w Karwinie, Bielsku czy Białej, a co innego w Krakowie, Tarnowie oraz innych miastach Galicji. Na korzyść naszych ziem.

– O ile bycie działaczem w Galicji było przejawem „świętecznej pol-

skości”, to na naszych terenach bycie członkiem „Sokoła” stanowiło wręcz akt odwagi. Odwagi cywilnej, że ktoś potrafi przyznać się do polskości, mógł za to zostać ukarany. Trzeba się było liczyć nie tylko z możliwością wytykania palcami, ale z problemami ze znalezieniem pracy, posłaniem dziecka do polskiej szkoły – dodaje Jacek Kachel.

Prośba autora

Autor zwraca się z prośbą do mieszkańców Zaolzia, którzy posiadają informacje na temat „Sokołów” na naszych terenach oraz mogliby udostępnić zdjęcia oraz inne cenne dokumenty. Jak przyznaje, szczególnie zależy mu na informacjach dotyczących zaangażowania „Sokołów” w wojnie polsko-czechosłowackiej w 1919 roku. Można się z nim kontaktować za pośrednictwem e-maila: kachelj@bielsko-biala.pl.

Książka ukaże się w lipcu 2010 roku. Data wydania nie jest przypadkowa. Wtedy minie 600 lat od pamiętnej bitwy pod Grunwaldem oraz setnej rocznicy jej obchodów na Podbeskidziu. W 1910 roku Polacy urządzili wielkie święto polskości.

TOMASZ WOLFF

Fragmenty odeszy Wydziału Związku „Sokoła”, ogłoszonej w „Przewodniku gimnastycznym” (Lwów, styczeń 1910 r.)

„Druhowie! Idzie czas Grunwaldu. Ani godzina, ani dzień, ani rok, ale czas długiej, może wiekowej walki... Znamy ją od dawna. Nie grają jej surmy, nie przewodzą królowie, ani nie szumią zwycięskie chorągwie. Padło i padnie nas w tej walce nie stu, ani nie tysięcy, mogą paść miliony. I nie męże jeno padną, zbrojni odwagą i siłą, ale i słabe kobiety i niewinne dzieci, bo wróg jak Herod, nie na bój, na rzeź idzie i na mordy. Nie jedna dusza się złamie, nie jedno serce pęknie żywe, a bohaterów nie podniosą tarcze, nie okryją wieńce, nie zapiszą dzieje. Bo walka to cicha, ofiarna, męczeńska, a długa nieskończenie i bez sprzymierzeńców. Idzie czas Grunwaldu!”

(wot)

NIEZWYKLE CENNE ODKRYCIE W MUZEUM BESKIDZKIM W WIŚLE

Stare nuty, będzie co śpiewać

Już wkrótce Estrada Ludowa „Czantoria” z Ustronia, znana i lubiana, propagująca między innymi folklor Śląska Cieszyńskiego, będzie miała bogatszy repertuar. Wszystko dzięki niezwykle cennemu odkryciu w Muzeum Beskidzkim w Wiśle, kierowanym przez Małgorzatę Kiereś.

– Znalazłem około 800 melodii ludowych z okolic Ustronia. Chodzi o takie miejscowości, a nawet przysiółki, jak Hermanice, Lipowiec, Równia – mówi Władysław Wilczak, kierownik artystyczny i dyrygent „Czantorii”. – Wybieram niektóre melodie i adaptuję je na chór. Już wkrótce będziemy je śpiewać. Szykuje się duża gratka dla miłośników folkloru, bo wiele z tych melodii jest w ogóle nieznanymi.

Wilczak, którego ostatnio zaolziańska publiczność mogła podziwiać w roli jurora oraz pianisty na finale 11. Festiwalu Piosenki Dziecięcej w Hawierzowie, znalazł melodie z początku XX wieku. Ich autorami są między innymi Jan Kobiela z Równi, Jan Śliwka z Ustronia czy Jan Pilch z Lipowca. Dziś te nazwiska nic nikomu nie mówią.

– Zbierał to prawdopodobnie Jan Tacina. Spisał to kiedyś i zostawił Małgosi Kiereś, która przypadkowo natknęła się na te nuty, a następnie zadzwoniła do mnie – dodaje wykładowca Akademii Muzycznej w Katowicach. – Analizując te melodie stwierdziłem, że one się pokrywają z tymi melodiami, które aktualnie są u nas wykonywane. Widać jednak dużo naleciałości czeskich, słowackich czy węgierskich.

Przed „Czantorią” jest więc bardzo dużo pracy w najbliższych tygodniach, a nawet miesiącach. Opracowanie tylko dziesięciu pieśni to już nowy repertuar. Początkowo zespół wykonywał 10 pieśni ludowych, teraz ich liczba zbliża się do setki. Władysław Wilczak właśnie skończył także opracowanie oryginalnych przyspiewek ludowych, wykonywanych przy okazji różnego rodzaju obrzędów. (wot)

FOT. WIESŁAW PRZECZEK

Zaolziańska widownia podziwiała ostatnio Władysława Wilczaka w roli jurora oraz pianisty w Hawierzowie. Przysłuchuje się Leszek Kalina.

Wawel liderem »Grunwaldu 2010«

W przyszłym roku w Polsce odbędą się huczne obchody 600. rocznicy zwycięstwa wojsk polskich i litewskich nad siłami Zakonu Krzyżackiego na polach Grunwaldu. Pamięć o zwycięstwie zawsze miała nad Wisłą wartość symboliczną, zarówno w czasach wolności, jak i niewoli, kiedy Polacy żyli pod zaborami. Na przykład w czasach staropolskich dla uczczenia kolejnych rocznic zwycięstwa pod Grunwaldem z krakowskiego Wawelu wyruszała w dniu 15 lipca procesja do kościoła św. Jadwigi na Stradomiu. Dlatego nawiązując do wielowiekowej tradycji Zamek Królewski na Wawelu stanie się ośrodkiem wydarzeń rocznicowych. Przez cały 2010 rok realizowany będzie projekt „Grunwald 2010”. Złożą się na niego wystawa historyczna („Na znak świetnego zwycięstwa”), liczne koncerty, a także sesja naukowa. Przewidziano także sporo konkursów, między innymi na komiks inspirowany bitwą grunwaldzką, ulotkę oraz projekt znaczka pocztowego. Obchody 600-lecia organizują także poszczególne samorządy w Polsce. Przygotowują się do nich harcerze, kombatanaci, działacze różnych organizacji i stowarzyszeń.

Już na wiosnę został ogłoszony konkurs na utwór rocznicowy („Wawel musica festiva”). Nagroda wynosi aż 50 tysięcy złotych, utwór ma trwać od 10 do 15 minut, musi mieć uroczysty charakter. Konkurs ma charakter otwarty, przewodniczącym jury jest Henryk Mikołaj Górecki. Prace należy nadsyłać do 15 kwietnia 2010 roku. Partytury należy dostarczyć do kancelarii Zamku Królewskiego na Wawelu. (wot)

Koło powstałe z podziału

W Czeskim Cieszynie działacze Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego spotykali się od 1947 roku. Historia poszczególnych czeskocieszyńskich kół zaczyna się jednak w roku 1974, kiedy jedno jeszcze wtedy koło podzieliło się na trzy mniejsze. Od tej chwili w mieście działają koła: Czeski Cieszyn-Centrum, Czeski Cieszyn-Park Sikory oraz Czeski Cieszyn-Osiedle.

W klubie przy ulicy Bożka

Siedzibą pezetkaowców z centrum miasta stał się Klub PZKO przy ulicy Bożka w budynku dawnej synagogi, należącym do Zarządu Głównego PZKO. Nie posiadają własnego budynku, więc tam spotykają się do dzisiaj. Do dyspozycji mają salę, kuchnię i mały magazyn. – ZG PZKO wynajmuje nam te pomieszczenia po cenach rynkowych, a dla nas, społeczników, jest to bardzo duża suma – wyjaśnia prezes Małgorzata Rakowska. Koło prezesuje od 2007 roku, wcześniej przez 13 lat prezesem był ofiarny działacz Józefa Štirba. W latach 80. pezetkaowcy kupili dwa budynki w Czeskim Cieszynie na Olszynch, które po jakimś czasie udało im się wyremontować i teraz wynajmują je prywatnej firmie, zdobywając tym samym fundusze na swoją działalność.

Na plusie

Koło liczy 257 członków, a systematycznie zapisują się nowi. – *Pierwszy raz od dawna jesteśmy „na plusie”* – mówi Wiesława Branna z za-

ządu Koła. Jak wyjaśnia, od kilku lat do Koła zapisuje się więcej osób, udaje się też pozyskać absolwentów polskiej podstawówki. – *Odwiedzam polską szkołę i próbuję ściągnąć absolwentów do naszego Koła, w tym roku zapisało się sześcioro uczniów, ale część też do innych czeskocieszyńskich kół, w zeszłym roku pięcioro. Był czas, kiedy nie mieliśmy nowych osób, ale widać, że się to zmienia, ciągle ktoś dochodzi* – opowiada Małgorzata Rakowska.

Rozśpiewane Koło

Koło stara się młodym ludziom coś zaoferować. Teraz członkowie chcą reaktywować Klub Młodych, w budynku przy ul. Bożka przygotowali już dla nich salę. W Czeskim Cieszynie-Centrum aktywnie działają dwa Kluby Kobiet – starszy i młodszy, a panowie spotykają się w Sekcji Tarokarzy, żeby pograć w karty. Jest i działalność muzyczna – pezetkaowcy śpiewają w chórze mieszanym „Harfa”. W skład wszystkich klubów oraz chóru wchodzi jednak nie tylko członkowie Koła w centrum, ale i innych czeskocieszyńskich kół.

Ubiegłoroczna wycieczka do Schengen.

Czeskocieszyńska chóralityka ma długie tradycje. „Harfa” powstała w 1949 roku, a był to wtedy chór męski pod batutą Karola Hławiczki. Przeszedł jednak działać w 1954 roku. Dopiero 10 lat później, z inicjatywy ówczesnego prezesa Koła, powstał znów chór męski o takiej samej nazwie. Od 1958 roku działała również żeńska „Harfa”. Oba chóry, męski i żeński, połączyły się w 1993 roku.

Koncerty, wycieczki, wystawy...

W ciągu całego roku nie brakuje różnych imprez. Oprócz tradycyjnych koncertów „Harfy” odbywają się wigilijki, prelekcje, wystawy. Członek koła, Karol Guńka, organizuje cykliczne „Spotkania z Technką” przy współpracy z biblioteką przy ul. Havlíčka. Pezetkaowcy jeżdżą na jedno lub dwudniowe wycieczki, a ostatnio zorganizowano też większe wyprawy – do Schengen i Brukseli. Nową inicjatywą są także koncerty polskich artystów. W ubiegłym roku Koło przy wsparciu finansowym miasta Czeskiego Cieszyna zorganizowało koncert Zbigniewa Wodeckiego, a w tym roku pezetkaowcy zaprosili tutaj Ryszarda Rynkowskiego. – *Naszym celem jest sprowadzenie na Zaolzie popularnych polskich artystów, żeby nasze społeczeństwo miało kontakt z współczesną polską kulturą. Na koncerty i w tym, i w ubiegłym roku przyszli nie tylko członkowie naszego Koła czy innych kół czeskocieszyńskich, ale zjechali tu ludzie z całej*

go Zaolzia – od Mostów po Bogumini – dodaje Małgorzata Rakowska.

Długą historię mają wystawy. Przez wiele lat organizowano je na 1 maja. Po obowiązkowym pochodzie wszyscy schodzili się w Klubie PZKO przy ul. Bożka, gdzie był poczęstunek i wystawa przygotowana przez Klub Kobiet lub Klub Hobbyistów. W latach 90. zamiast wystaw pierwszomajowych zaczęto organizować wystawy wiosenne. Pomyśłów nie brakuje i teraz. Przed dwoma laty przygotowano na przykład ciekawą wystawę „Ach, co to był za ślub”. Prezentacji zdjęć weselnych członków Koła towarzyszył wtedy pokaz sukien ślubnych. Członkowie koła wspominają też piękne Koncerty dla Matki, na których występowały dzieci i młodzież z polskiej szkoły. Być może znów powróci się do tej imprezy.

– *Bogate tradycje ma u nas Klub Propozycji. Kiedyś pracował bardzo systematycznie, teraz raczej dorywczo. Długoletnim kierownikiem Klubu był Władysław Kristen, który odszedł prezesować do Czeskiego Cieszyna-Mostów, ale nadal utrzymuje kontakt z naszym Kołem i zaprasza do nas różnych gości* – opowiada sekretarz koła, Karol Toboła. W Czeskim Cieszynie-Centrum kiedyś rozwijała się również działalność sportowa, działała na przykład grupa sportowa. Jej członkowie grali w ringo, popularną od lat 70. dyscyplinę.

Jak przyciągnąć młodych

Koło w Czeskim Cieszynie-Centrum boryka się z podobnymi problemami, jak pezetkaowcy w innych miejscowościach. Stara się o poszerzenie swej bazy członkowskiej i zaangażowanie młodych osób. – *Brakuje u nas średniego pokolenia, ludzi 40-letnich czy trochę starszych. Młodych też nie ma za dużo, chociaż co jakiś czas zapisze się kilka nowych osób* – mówi prezes. Pomimo tego, że w ciągu kilkunastu lat liczba członków zmniejszyła się niemal dwukrotnie, Koło nadal należy do dużych i działa aktywnie.

ELŻBIETA PRZYCZKO

W kolejnym sobotnim numerze zaprezentujemy MK PZKO Lesznej Dolnej.

Chór „Harfa” w czasie jubileuszu 50-lecia i 80. urodzin dyrygenta Ałojzego Kalety.

O działalności Klubu Kobiet mówi Halina Branna

Nasz klub powstał w 1971 roku, a ja zostałam jego prezesem w 1978 roku, kieruję nim więc już 31 lat. Zawsze regularnie organizowaliśmy spotkania i imprezy, na naszych wystawach pierwszomajowych była pełna sala, wystawiali tam też hobbyści. Teraz spotykamy się raz w tygodniu w naszej salce na ul. Bożka albo u którejś z pań, bo jest nas już mało – 9 osób. Od ro-

ku działa też młodszy klub, zrzeszający panie w średnim wieku. Starsze panie wręcz lgną do tych naszych spotkań, a kiedy zrobiłyśmy przerwę w wakacje, to bardzo im tego brakowało. Młodsze panie podchodzą do tego z humorem, organizują gimnastykę czy inne spotkania. W naszych klubach kobiet jest bardzo sympatyczna atmosfera, jesteśmy rówieśnicami, więc się rozumiemy, a przede wszystkim chcemy się spotykać.

O pracy chóru mieszanego »Harfa« opowiada chórzystka Eryka Tomanek

W grudniu zeszłego roku obchodziliśmy jubileusz 50-lecia założenia chóru żeńskiego „Harfa” i 80. urodziny naszego byłego dyrygenta Ałojzego Kalety. To był nasz największy występ w ostatnim czasie, przygotowania do niego pochłonęły wiele czasu i energii. Teraz przygotowujemy się

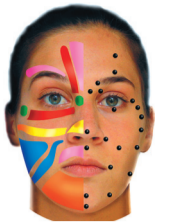

wiele zespołów i chórów młodzieżowych, więc młodzi ludzie jakoś się do nas nie garną. Atmosfera w „Harfie” jest bardzo fajna, jesteśmy zgraną paczką, znamy się już bardzo długo i rozumiemy się.

(ep)

Pierwszą szkołę dla neurorefleksologów otwarto w Czeskim Cieszynie

Międzynarodowy Instytut Refleksologii Twarzy otworzył w czerwcu 2009 roku pierwszą w Czechach placówkę terapeutyczno-szkoleniową. Mieści się ona przy ul. Wiaduktowej w Czeskim Cieszynie. Jej założycielką jest Jolanta Górská, neurorefleksolog twarzy, głowy, stóp i rąk, która na co dzień przyjmuje pacjentów w swoim gabinecie w Cieszynie, przy ul. Puńcowskiej 85.

Skąd się wziął pomysł otwarcia szkoły dla terapeutów również po drugiej stronie Olzy?

Do mojego gabinetu trafiają pacjenci z obydwu brzegów Olzy. Zapotrzebowanie jest duże. Na wizytę czeka się trzy miesiące. Ludzie często pytają mnie, czy coś podobnego działa również w Czechach. Stąd pomysł otwarcia szkoły dla terapeutów – działającej na podstawie licencji Instituto de Refleksologia Facial/Podal Internacional w Barcelonie – również w Czeskim Cieszynie. Takich szkół nauczających refleksologii twarzy i głowy metodą sorensensystem jest obecnie w świecie 23.

Co to takiego sorensensystem?

Sorensensystem to terapie z zakresu neurorefleksologii opracowane przez Dunkę Lone Sorensen i opatentowane w 31 krajach. Podstawową techniką stosowaną przez L. Sorensen jest refleksologia twarzy i głowy. Metoda opiera się na wiedzy z zakresu neurofizjologii, medycyny dalekowschodniej, masażu Indian z Argentyny oraz metody cybernetycznej. Najważniejsze jest jednak kilkudziesięcioletnie doświadczenie terapeutyczne samej L. Sorensen. W ciężkich schorzeniach neurologicznych klasyczna refleksologia stóp okazywała się bowiem bezsilna. Refleksologia

twarzy ze względu na bliskość mózgu stała się w tych przypadkach narzędziem niezastąpionym. O renomie metody L. Sorensen zdecydowały spektakularne sukcesy terapeutyczne w uszkodzeniach mózgu, chorobach oczu, zaburzeniach hormonalnych, niepłodności. Sama Sorensen szacuje, że do tej pory wykonała zabiegi na twarzach ok. 150 tysięcy osób. Nie przestaje jednak na dotychczasowych osiągnięciach. Wciąż opracowuje nowe techniki masażu twarzy i stóp, dzieląc się swoją wiedzą ze studentami w ponad 20 państwach.

Czy Lone Sorensen będzie prowadzić szkolenia również w czeskiej placówce?

Zgodnie ze zdobytym uprawnieniem, ja będę uczyła refleksologii podstawowej 1. i 2. modułu. Pozostałe szkolenia poprowadzi Lone Sorensen, która w tym celu będzie przyjeżdżała do Czeskiego Cieszyna.

Jak wyglądają szkolenia dla terapeutów?

Uczestnicy refleksologii twarzy wg metody Sorensen kształcą się w małych, kilkuosobowych grupach. Uczniowie otrzymują wysokiej jakości materiały szkoleniowe, opracowane przez L. Sorensen. Wszystkie mapy są bardzo czytelne i precyzyjne. Każdy ruch masujących palców jest kontrolowany przez instruktora – studenci godzinami są instruowani, jak wyszukiwać złogi podskórne czy wyznaczać linie i akupunkty czaszki. Poza zajęciami teoretycznymi uczestników szkoleń obowiązuje prowadzenie dokumentacji kilkumiesięcznej terapii dwóch osób. Po zaliczeniu kursu podstawowego (4 dwudniowe moduły) student zdaje egzamin i otrzymuje dwa dyplomy – jeden czeski, drugi Międzynarodowego Instytutu od Lony Sorensen, oraz tytuł refleksologa. Wtedy zostaje dopuszczony do wszystkich szkoleń zaawansowanych, których jest łącznie 16.

Jolanta Górská (z lewej) i Lone Sorensen.

my – jeden czeski, drugi Międzynarodowego Instytutu od Lony Sorensen, oraz tytuł refleksologa. Wtedy zostaje dopuszczony do wszystkich szkoleń zaawansowanych, których jest łącznie 16.

Dla jakich schorzeń neurorefleksologia jest najbardziej skuteczna?

Przed wszystkim dla schorzeń narządowych i neurologicznych, gdzie terapia jest skierowana na dzieci niepełnosprawne, osoby po wylewach i udarach mózgu, pacjentów ze stwardnieniem rozsianym, dla narządów ruchu (ból kręgosłupa, problemy ze stawami), w leczeniu bezpłodności oraz zaburzeń hormo-

nalnych. Jest też metoda specjalnie opracowana dla pielęgniarek i położnych prowadzących kobiety ciężarne oraz będące w połogu, a także program dla kosmetyczek, gdzie

stosowana jest metoda Cosmoliftingu oraz Liftingu Japońskiego, którego jak dotąd też nie ma w Czechach. Wyjątkowe miejsce wśród nauczanych przez Lone Sorensen metod zajmuje Terapia Temprana, która przygotowuje krewnych osób cierpiących na schorzenia neurologiczne i genetyczne do wykonywania zabiegów w warunkach domowych.

Czym się różni wprowadzana właśnie przez panią w Czechach neurorefleksologia od bardziej chyba znanej refleksologii stóp?

Podstawowa różnica między refleksologią stóp a refleksologią twarzy polega na tym, że w przypadku tej pierwszej masowane są strefy poszczególnych narządów, zaś w neurorefleksologii uciskane są punkty neurologiczne. Tylko na samej twarzy jest ich 564. Punkty te mają bezpośrednie połączenie z ośrodkami w mózgu, które skierowują impulsy do części ciała, w której występuje zaburzenie. Stąd efekt jest silniejszy, a metoda szczególnie skuteczna przy schorzeniach neurologicznych. Skuteczność neurorefleksologii potwierdziły również badania, które kilka lat temu przeprowadzono w klinice w Danii. Dzięki temu Lone Sorensen została dwukrotnie laureatką nagrody Światowej Organizacji Zdrowia.

(Wywiad sponsorowany)

Sportovní areál VENDRYNĚ
Vitality Slezsko

Październikowe Happy hours
Serdecznie zapraszamy do przyjemnego spędzenia czasu w nowych pomieszczeniach Vitalnej restauracji.

Od godz. 17.00 - 22.00 do każdej kolacji we dwoje - butelka sektu Bohemia gratis.

Zamówienia rezerwacji
558 333 811
Czeka na Was Vitalny zespół...

WIĘCEJ
znajdziecie www.VITALITYSLEZSKO.cz

BUTIK DLA PANI
zaprasza na zakupy
w Cieszynie na ul. Wyższa Brama 8
na rogu z Pl. Wolności
W ofercie odzież damska
w rozmiarach S-XXL
Teraz dwa razy większy lokal,
dwa razy więcej towaru.
W ofercie: suknie, spódnice,
spodnie, swetry, tuniki, bluzki, koszule,
żakiety, komplety damskie, dzinsy.

VOP GROUP, s.r.o.
Lipová 1128, 737 23 Český Těšín

www.vopgroup.cz e-mail vopgroup@vopgroup.cz
PROponujemy UsŁugi dla ZMOTORyzowanych

Warsztat samochodowy 558765285
również przygotowanie pojazdów do kontroli technicznej (STK)

Serwis opon 558765234
sprzedaż opon samochodowych, opony bieżnikowane, felg, akumulatorów na wszystkie rodzaje pojazdów

Autoblacharstwo i autolakiernia 737215887

NOWA STACJA PALIW
Etylina 95 (Natural95), olej napędowy (Nafta)

Remonty ŁAZIENEK
Sprzedaż MIEBLI

PROMOCJA: Jesień-Zima 2009

Zakup towaru nad 15 000,- Kč - WC kompakt za 1,- Kč
Zakup towaru nad 29 000,- Kč - Bateria termostatyczna za 1,- Kč
Zakup towaru nad 45 000,- Kč - Prysznicowy panel masażowy za 1,- Kč

W przypadku kompletnego remontu łazienki, te trzy rzeczy otrzymujesz

zupełnie GRATIS - SUPER CENY!!!

Punkty sprzedaży:

Návsí u Jablunkova, ul. Dlouhá 910 obok arealu firmy NETIS

Havířov-Šumbark, ul. Generála Svobody 67 nad Bankiem Komercyjnym

E-mail: interierybartek@seznam.cz

Kom.: 00420 602 710 813, 00420 608 876 842

Świetna gorzałka
po starych, niskich cenach.
Dla klienta szybki,
bezpłatny internet!

PALIRNA
U ZELENÉ LIPY
1999

Możliwość zapłaty
kartą płatniczą
www.palirna-stonava.cz
735 34 Stonava č. 334
Tel. 59 642 2010,
lub 737841306

Destylaty najwyższej jakości
z dostarczonego surowca
owocowego - sezon 2009/10

FIRSTSTOP

ZIMOWA PROMOCJA OPON!
RABAT AŻ 40%!

Jablunkovská 853/44, Český Těšín
Tel: 558 745 160, fax: 558 745 162,
kom.: 603 155 640
e-mail: kramarcik.v@quick.cz

WSZYSTKO O NASZEJ PROMOCJI ZNAJDZIECIE NA:
www.krpneu.cz

Dumni ze swych »Oldrzychowic«

Zwykliśmy słyszeć z mądrych ust i czytać w książkach o tym, jak ważne jest kultywowanie tradycji ludowych, otaczanie opieką dziedzictwa materialnego i duchowego, podkreślanie wartości zawartych w kulturze ludowej. Nikt już nie poddaje w wątpliwość powyższych twierdzeń, ale rzadko spotykamy dziś tych, dla których codzienne życie związane jest tak mocno z tradycjami rodzinnego kraju, jak członków regionalnego zespołu „Oldrzychowice”.

Uroczystość trzydziestolecia istnienia zespołu była okazją do przypomnienia okoliczności jego powstania, repertuaru, bazy członkowskiej i przeobrażeń, które przeszedł zespół od czasu swego założenia po dzień dzisiejszy. Wszystko to zawarte było w części pierwszej koncertu, którą prowadzili w rolach kon-

feransjerów Marek Szlaur i Marek Grycz – obecny kierownik zespołu. „Oldrzychowiczanie” udowodnili swoim sobotnim koncertem, że są godnymi nosicielami wielu nagród oraz wyróżnień krajowych i zagranicznych. Technika wykonania, umiejętności choreograficzne, różnorodność repertuarowa i temperament tancerzy były nadzwyczajne.

Część druga, zaaranżowana jako widowisko ludowe „O Haniczce i Janickowi”, była, jak zawsze w wykonaniu „Oldrzychowic”, pełna spontaniczności i radości z życia. Słowa wiążące tej części podjął się ks. sen. Bogusław Kokotek. Widzowie wypełniający do ostatniego miejsca salę Domu Kultury w Trzyniecu zostali wciągnięci w wir opowieści o kochającej się parze młodych ludzi, których miłość przetrwała cięż-

Widowisko ludowe „O Haniczce i Janickowi”.

„Młode Oldrzychowice” w afrykańskich klimatach.

Zdjęcia: JACEK SIKORA

ką próbę rozłąki. Wzruszającym akcentem kończącym program była wspólna pieśń „Ojcowski dom”.

Po zakończeniu przedstawienia ustawiła się długa kolejka składających gratulacje, wśród których nie zabrakło przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Kongresu Polaków w RC, zaprzyjaźnionych zespołów regionalnych i sąsiednich kół PZKO. Życzenia złożyła też burmistrz Trzynieca, Věra Palkovská. Wszyscy zebrani zgodnie podkreślali zasługi zespołu „Oldrzychowice” w pracy na rzecz zachowania folkloru cieszyńskiego i jego prezentacji na imprezach zaolziań-

skich i zagranicznych. Koncert jubileuszowy nie mógłby się odbyć bez znaczącego wsparcia Urzędu Miejskiego w Trzyniecu i licznej rzeszy sponsorów, dobroczyńców i sympatyków. W tym miejscu należy też wspomnieć o wspaniałej publiczności przyjmującej z entuzjazmem popisy tancerzy.

Po sukcesie koncertu jubileuszowego zespołu „Oldrzychowice” i niezwykłego zainteresowania publiczności nasuwa się ogólniejsza refleksja – z czego wynika fakt wzrastającego zainteresowania kulturami lokalnymi, zachowaniem tradycji i podkreśleniem przynależności do nich przez ich mieszkańców? Być może jest to próba odrzucenia biernego sposobu życia, identyfikacja z regionem ojczystym i

potrzeba zaspokajania indywidualnych potrzeb twórczych człowieka. „Oldrzychowice” skupiające w swoich szeregach ludzi w różnym przedziale wiekowym spełniają wszystkie te potrzeby i oby robiły to jak najdłużej. JANA RACLAVSKÁ

To Wasza rubryka

Uruchamiamy nową rubrykę – Nasze sprawy. Będziemy w niej publikować artykuły, relacje z imprez i spotkań, reportaże, wspomnienia, historie oraz zdjęcia nadesłane przez Czytelników „Głosu Ludu” oraz zaolziańskie organizacje. Zachęcamy do nadsyłania materiałów na adres: trzcionka@glosludu.cz. Czekamy!

Hobby naszych pań

To była prawdziwa wystawa zamiłowań i zręczności, nawet artyzmu pań z Klubu Kobiet przy MK PZKO w Milikowie-Centrum. Odbyła się w dniach 3. 10.-4. 10. 2009 w tamtejszym Domu PZKO. Gustowna, piękna aranżacja sali, w której podziwialiśmy misterne prace szydełkowe, ceramiczne, obrazy oraz tzw. paczwo-

ry. Wprost nieprawdopodobne, jak można z kawałków różnych ścinek, zszywać i tworzyć cudowna. Dobierane kolory i najróżniejsze kształty, od kwadratów, prostokątów, owali, do ślicznych jaśków, maskotek i przytulank. Podziwu godna zręczność i cierpliwość.

WANDA PRIBULA

Prace członkiń Klubu Kobiet z Milikowa-Centrum zachwycały różnorodnością.

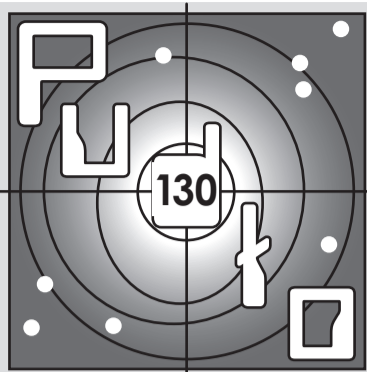
Fot. IRENA CIEŚLAR

60-lecie Przyjaźni Czesko-Słowacko-Polskiej

Mińło 60 lat od chwili, kiedy w 1949 r. Jan Kubok, Josef Srba oraz Edvard Somerlik założyli Towarzystwo dla Kulturalnych i Gospodarczych Stosunków z Polską. W 1962 roku zmieniono nazwę na Związek Czechosłowacko-Polskiej Przyjaźni. Obecna nazwa – Związek Przyjaźni Czesko-Słowacko-Polskiej – zaczęto stosować po podziale Czechosłowacji. Dziś baza członkowska liczy 253 osoby, z czego 146 jest narodowości czeskiej, 92 polskiej i 15 słowackiej. Pierwszym przewodniczącym Związku był Eduard Somerlik, następnie funkcję tę kolejno sprawowali: Alois Ševčík, Karol Woźnica, Josef Srba, Józef Raszyk (18 lat), Leo Osuchowski, Hilda Jurczyk. Obecnie funkcję pełni Paweł Szlauer. W pierwszym roku istnienia Towarzystwo dla Kulturalnych i Gospodarczych Stosunków z Polską liczyło 34 członków – połowa była narodowości czeskiej i połowa polskiej. W 1994 roku Związek Przyjaźni liczył 686 członków: 386 Czechów, 260 Polaków, 33 Słowaków oraz 7 przedstawicieli innych narodów. Pod koniec lat 80. sporo nowych członków przyciągnęły wycieczki organizowane po kilka razy w roku do Berlina, Wiednia, Budapesztu, Lwowa, Wenecji i Norymbergi. W 1986 roku z inicjatywy Leo Osuchowskiego zapoczątkowano tradycję organizowania Biegu Przyjaźni na 10 km. W jego pierwszej edycji startowały 23 osoby, a 10 lat później już 230 osób!

Corocznie urządzamy cztery spotkania przyjaciół, przeciętnie przychodzi na nie 90 osób. Z programem kulturalnym występują na nich dzieci ze szkół i przedszkoli polskich, czeskich, szkoły muzycznej, są także chóry i inne zespoły. Wielkim powodzeniem cieszy się corocznie urządzany bal dla członków i sympatyków. Rozwija się współpraca z miejscową organizacją „Obec Słowaků” w Karwinie, Domem Dziecka „Srdce” oraz MK PZKO Karwina-Frysztat, gdzie w Domu PZKO nasz Związek ma siedzibę. Urządzamy tu zebrania zarządu, spotkania przyjaciół i bale. Związek nie zapominał również o dzieciach. Organizowano imprezy kulturalno-sportowe: opiekanie kiełbas, szukanie skarbu, spotkanie z Mikołajem. Spotkania te cieszyły się popularnością, przychodziło na nie 60-90 dzieci. Imprezy te organizowała Edyta Klocowa. Działalność udaje się prowadzić dzięki ofiarnej pracy całego zarządu. 10 października Związek zorganizował w Domu „Juventus” w Karwinie-Nowym Mieście akademię jubileuszową z okazji 60-lecia istnienia. Wystąpiły dzieci z przedszkola w Karwinie-Frysztacie, zespół „Olšinka” oraz „Šmikňa”. Naszym życzeniem jest, żeby „Przyjaźń”, którą nasz Związek ma w swojej nazwie była nieformalna, rzeczowyista i trwała. HILDA JURCZYKOWA

Niezwykły wieczór poetycki

Klub „Dziupla”, prowadzony przez Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC, stał się przez ponad rok swojej działalności miejscem gwarantującym co najmniej dobry poziom prezentowanych tu artystów. Czy to chodzi już o muzykę, malarstwo czy grafikę. Tym razem organizatorzy mierzyli nieco wyżej. W ramach projektu Zaolzie 2009 (ZG PZKO) oraz Independent.pl (SMP oraz Klub Stypendystów „Semper Polonia”) zaproszono na piątek 9 października do „Dziupli” młodego polskiego poetę, Szczepana Kopyta.

Bohater spotkania nie przygotował jednak tradycyjnego wieczoru poetyckiego. Przywiózł z sobą kolegę ze swojej grupy – Piotra Kowalskiego, i razem przedstawili Zaolziakom, nie tylko młodym, poezję Kopyta w oprawie muzycznej. Zdziwiłby się przypadkowy gość, który pod pojęciem poezja śpiewana wyobraża sobie tylko Jacka Kaczmarskiego lub Jaromíra Nohavice. Kopyt zaprezentował inne podejście. Razem z Kowalskim przedstawili program, który śmiało można by zaprezentować w klubie muzycznym czy tanecznym.

Trudno było odgadnąć, czy Kopyt czuje się bardziej muzykiem czy poetą. Jedno jest pewne – jego poezja ma największą moc, gdy

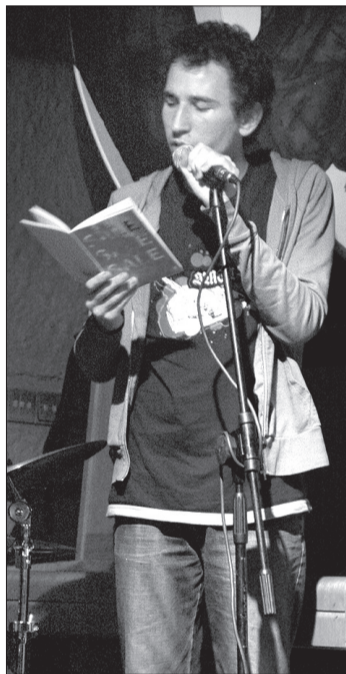
Szczepan Kopyt (z lewej) i Piotr Kowalski zaprezentowali w „Dziupli” inne podejście do poezji.

prezentowana jest przez samego autora. To nie był wieczór poetycki dla każdego, ale tak to już jest z poezją. Nie każdy umie się wsłuchać, nie zawsze wystarczają dobre chęci – do słuchania poezji trzeba być odczytanym, trzeba mieć dużo wprawy.

Wieczór poetycki z Kopytem był pierwszym z serii spotkań, w ramach której ZG PZKO i SMP przedstawiać będą polskich pisarzy, poetów. Już 11 grudnia będzie można się spotkać w „Dziupli” z Franciszkiem Nastulczykiem – poetą pochodzącym z Bystrzycy, a mieszkającym obecnie w Bielsku-Białej.

ELA JEDZOK, (kor)

Szczepan Kopyt

Urodził się w 1983 roku we Wrocławiu. Polski poeta i muzyk yassowy. Laureat X edycji (2004) Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jacka Bierzina. Wydał dotychczas trzy książki poetyckie. Mieszka w Poznaniu. Dzieciństwo spędził w Brzegu.

Kopyt i jego »Sale, sale, sale«

Szczepan Kopyt ma do przekazania komunikat, który niegdyś Michel Foucault, na użytek opisu działalności Georges'a Bataille'a, określił mianem *afirmacji, która niczego nie afirmuje*. Kopyt archiwizuje to, co zostało po grabieżach dokonanych przez strukturalizm i post-strukturalizm. Przerzuca szczytki obrazów, odpryski niegdysiejszych pałaców kultury śródziemnomorskiej i chrystianizmu, wegetarianizmu i buddyzmu, na wielkim cmentarzystwie masowej kultury, która nie pozostawia miejsca na zaistnienie niczemu autentycznie. Tym samym najbardziej problematyczne okazuje się jednostkowe życie i możliwość jego przeżycia, pośród zaludniających teraźniejszość medialnych klonów. Najważniejsza pozostaje jednak nie diagnoza, a wykonanie. Znać bowiem miarę tych wierszy – autor mówi tylko to, co powiedzieć chce, a to wielka sztuka. Mówi za pomocą wiersza, a nie *jest mówiony* przez wiersz.

KRZYSZTOF SIWCZYK

Polska kultura w stolicy

Zaolziacy studiujący w Pradze będą mogli w najbliższych dniach wpaść na imprezy kulturalne z polskimi akcentami, których współorganizatorem jest Instytut Polski.

Już we wtorek rozpoczyna się w Kinie Oko przy ul. F. Křížka 15 w Pradze VII mini-festiwal współczesnego kina polskiego. Będzie na nim można obejrzeć filmy: „General Nil” (reż. Ryszard Bugajski, 20. 10., godz. 19.00), „Sztuczki” (Andrzej Jakimowicz, 21. 10., godz. 18.00) oraz „Wojna polsko-ruska” (Xawery Żulawski, 21. 10., godz. 20.30).

W sobotę 24 października o godz. 21.00 warto natomiast wpaść do klubu „Blues sklep” (Praga I, ul. Liliová 10.) na koncert polskiej wokalistki bluesowej Magdy Piskorz, która w stolicy Czech zatrzyma się podczas swojego tournée po Czechach i Morawach. (kor)

Co w »Dziupli« w październiku piszczy?

Projekt Independent.pl

(dofinansowany przez: Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Ministerstwo Kultury RC, Fundację OKD, Fundację „Semper Polonia”, Konsulat Generalny RP w Ostrawie, miasto Czeski Cieszyn)

Program:

- 22. 10. – wystawa obrazów Marzeny Gębały, godz. 17.00, darmowe wejście
- 30. 10. – Kiermasz Polskiej Książki, godz. 11.00-16.00

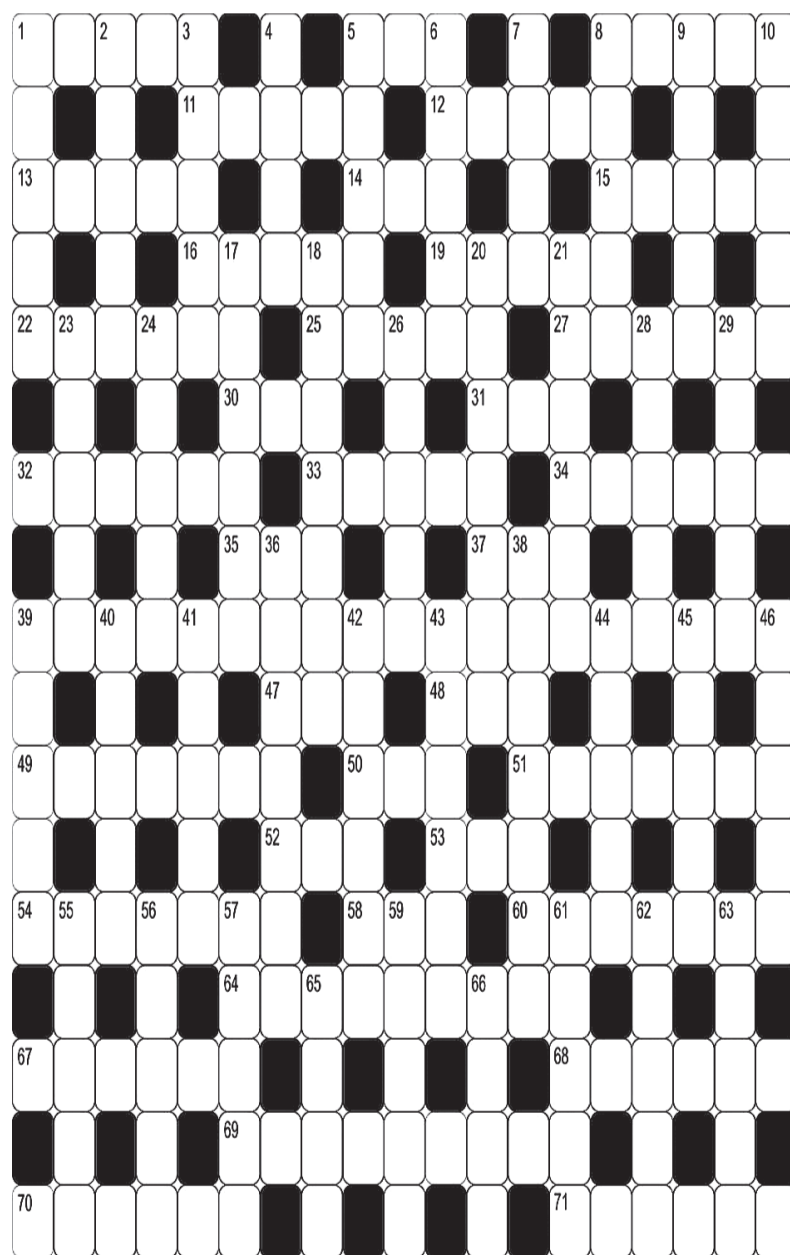
Pozostałe imprezy:

- 17. 10. – AVION FEST: poezja, slajdy i śpiew, godz. 18.00, darmowe wejście
- 23-24. 10. – „Vylezte ze sklepu a garażi” – muzyczny konkurs dla amatorskich grup rockowych (bliższe informacje pod nr. tel. 774 730 036)
- 29. 10. – Projekt „Młode Zaolzie”, godz. 17.00, wykład Bohdana Małyszka pt. „Czy gimnazjum spełniło swoją misję? Język polski, historia regionalna i świadomość narodowa jako wyzwania zaolziańskiego szkolnictwa”.

KRZYŻÓWKA

Poziomo: 1. powszednia strawa 5. małżonek 8. siedziba królów polskich 11. wyspa Odysseusza 12. wystawne przyjęcie 13. koński reproduktor 14. splywa wiosną 15. regularny dochód z kapitału 16. lody z kremem i owocami 19. momentalnie bez męża 22. chleb z razowej mąki pszennej 25. siedziba władcy wiatrów 27. wypływa z Bajkału 30. najdłuższa rzeka Włoch 31. dolna cylindryczna część wielkiego pieca 32. filmowy tasemiec 33. wykorzystywanie mieszkania za opłatą 34. patent 35. afrykański „święty król” 37. wulkan na wyspie Mindanao 39. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Współtwórca słynnej polskiej szkoły matematycznej)** 47. kręci się w oku 48. bywa w korcu 49. nienaturalny bieg zwierząt 50. większy od grochu 51. postępek 52. turecki dostojnik 53. w filozofii: wiek 54. Śląski w Chorzowie 58. groźny w rzece 60. wielki poemat epicki 64. nauka o uczeniu się 67. płonący kawał drewna 68. odbywają się, gdy w stół uderzasz 69. Duke, amerykański aranżer i pianista jazzowy 70. leworęki 71. zaliczka na poczet należności **Pionowo:** 1. opancerzony wóz bojowy 2. matka króla zwierząt 3. sąsiadka Tajlandii 4. nieprzepisowe zagranie 5. gra podobna do bakarata 6. żołnierze korpusu piechoty francuskiej w Algierii 7. biała śmiertelna koszula 8. jaszczur z Komodo 9. kursuje między piętrami 10. egzotyczne pnącze 17. rodzaj ról, w których się aktor wyspecjalizował 18. produkuje naczynia z klepek 20. grudniowa solenizantka 21. odgłos silnika 23. podąży korytem 24. wyspa blisko Kuby 26. pomocny przy zlewaniu płynów 28. piękności szkodzi 29. wczesna pora dnia 36. jezioro w Puszczy Piskiej 38. tobolek 39. ucha, ozdoba 40. aprobata 41. zbawicielski wysłannik Allaha 42. bywa na sto dwa! 43. białoruskie imię męskie 44. leci w pończosze 45. zimowy pojazd 46. rozżarzona cząstka płonącego ciała 55. pontyfikalne nakrycie głowy papieża 56. kieliszek alkoholu 57. zemsta 59. wczesnochrześcijański obraz o tematyce religijnej 61. niezamężna dziewczyna 62. utrwalacz zapachów w perfumach 63. lekki statek żaglowy 65. los 66. nowy model Škody.

Opr. JO

Rozwiązanie dodatkowe krzyżówki z 10 października:

HASŁO KOŃCOWE: DO CHOREGO NA MIŁOŚĆ NIE WOŁA SIĘ LEKARZA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka „Kontynenty – Afryka. Obyczaje i kultura”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 23. 10. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje Jan Zogata z Milikowa.

ALE HECA

Pani Krysiu, wasz pies goni listonosza na rowerze!

– To na pewno nie mój pies. Burek nie umie jeździć na rowerze!

***

Zosia znalazła pracę w niedużej firmie, a jej szef wyraźnie ją adoruje:

– Jak się pani uśmiechnie, to widać pani ząbki – są takie słiczne, jak perłki.

– To po babci – mówi zarumieniona Zosia.

– Ależ miała pani szczęście, że też pasowały!

***

Kazik zamawia dla żony tort urodzinowy

– Ile dać świeczek? – pyta sprzedawczyni.
– 24, jak zwykle.

SOBOTA 17 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

5.30 Dwie strony medalu 6.40 Smaki polskie 7.00 Dzień dobry w sobotę 7.30 Rok w ogrodzie 8.00 Wiadomości 8.15 Kuchnia z Okrasą 8.40 Siódme niebo 9.30 Ziarno 10.05 Klub przyjaciół Myszkki Miki 10.35 Złota rączka 11.05 Hannah Montana (s.) 11.35 Kyle XY 12.30 Pegaz 13.00 Wiadomości 13.20 Małpi gang - Napad na taksówkę 14.05 Sztuczki 15.55 Kosmiczne kolizje 17.00 Teleexpress 17.25 Siostry 18.10 Gotowi na ślub 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Skarb narodów (film USA) 22.40 Lista zabójstw (film USA) 0.25 4400 (s.).

TVP 2

5.55 Spróbujmy razem 6.20 Świat według Bindi 6.50 Poezja łączy ludzi 7.00 M jak miłość (s.) 7.55 Barwy szczęścia (s.) 8.55 Czerdziestolatek 20 lat później (s.) 10.00 Kocham cię, Polsko 11.30 Ruudi (film kop.). 13.25 Złotopolscy (s.) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.35 Wypędzeni 15.35 Czas honoru 16.25 Jan Paweł II i prymas Stefan Wyszyński 17.20 Słowo na niedzielę 17.30 Program lokalny 18.00 Tancerze 19.05 14. Marzenia Marcina Dańca 20.05 Kabaretowy Klub Dwójki 21.00 Brudna forsza (film USA) 22.45 Panorama 23.20 Traffic (film USA).

TV KATOWICE

6.22 Reportaże z prawdziwego zdarzenia 6.34 Raport z Polski ekstra 7.11 Przegląd prasy 7.45 Aktualności 8.00 Pora na kulturę 8.45 Tajemnica szyfru Marabuta 9.10 Infonota 9.19 Info poranek 10.00 Info kultura 10.15 Cyber świat 11.00 Dżungla polityczna 12.00 Na rozkaz 12.15 Motoszła 13.00 Reporter 14.00 Reportaże z prawdziwego zdarzenia 14.13 Panie doktorze 14.45 Etniczne klimaty 15.00 Było, nie minęło 16.00 Studio Wschód 16.50 To brzmi... 17.30 Aktualności 18.30 Śląskie smaki 19.00 Pora na kulturę 19.30 Potrzebni 20.00 Prywatne śledztwa 21.00 Raport z Polski ekstra 21.45 Aktualności 22.51 Chwyty codzienne 23.00 Sportowy wieczór 23.30 Magazyn kryminalny 997 0.00 Grand Prix Polski.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Co nowego u Scooby'ego? 7.45 Niekończąca się opowieść (film kanad.) 9.45 Magazyn UEFA - Champions League 10.15 Ewa gotuje 10.45 Się kręci 11.15 Miodowe lata (s.) 12.50 Czarodziejki (s.) 13.50 90210 (s.) 14.45 Dom nie do poznania 15.45 Chirurdzy (s.) 17.45 Jak oni śpiewają 18.00 Wydarzenia 18.45 Studio F1 19.00 Grand Prix Brazylii - Kwalifikacje 20.10 Studio F1 20.20 Jak oni śpiewają 22.30 Gotowe na wszystko 0.30 Trująca miłość (film USA).

TVC 1

6.05 Złote rączki 6.25 Lot 29 (s.) 6.45 Niedźwiedz 09 6.55 Łużycko-serbskie bajki 7.00 Przygody cielaka Kopytko (s.) 7.10 Sezamie, baw się razem z nami 7.35 Garfield i przyjaciele (s. anim.) 8.00 Wszystkie poranki świata: Meksyk 8.15 Biblijne poszukiwania: Dekalog 8.30 Król Maciuś (film anim.) 9.50 Baranek Shaun 10.00 Pogotowie kulinarne 10.25 Czekanie na światło (film USA) 12.00 Wiadomości 12.05 Z metropolii, Tydzień w regionach 12.35 Auto Moto Styl (mag.) 13.05 Królestwo dzikiej natury: Legendy świata zwierząt (cykl dok.) 13.35 Czy je zechcecie? (mag.) 13.40 Między nami zwierzętami (mag.) 14.15 Nasz człowiek na Seszelach 14.35 Europejska instrukcja obsługi 14.55 Jalna (s.) 15.40 Odzyskane życie (film USA) 17.10 Taksówka (pr. roz.) 17.45 Posmak śmierci (s.) 18.35 Śpiewanki 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Ukochana książka - finał (transmisja) 21.35 Wyścig z czasem (film USA) 23.20 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 23.25 Ostatnie uwiedzenie (film USA)

1.10 Mały złodziej, duży złodziej (film wen.) 2.55 13 komnata T. Zelenki.

TVC 2

6.05 Diagnosta 6.20 Piękno europejskich wybrzeży 6.30 Wiadomości STV 7.00 Po czesku 7.10 Praga, miasto wień 7.30 Miejsca pielgrzymek (cykl dok.) 7.50 Panorama 8.30 Cudowna planeta (cykl dok.) 9.25 Magazyn folklorystyczny 9.50 Przemiany czeskiej wsi 10.10 Ta nasza kapela 10.40 Poszukiwania czasu utraconego (pr. cykl.) 11.00 Oni, my i Skitskoj (dok.) 12.00 Thom Yorke, Albert Hammond, Jr., Envelopes (koncert) 12.50 Piątka w Pomarańcy (mag.) 13.20 Game Page (mag.) 13.45 Sabotaż (mag.) 14.15 Simpsonowie (s. anim.) 14.40 Dunaj - poszukiwania czystej wody (dok.) 15.40 Kamera w podróży (mag.) 16.40 Wybrzeże kości (dok.) 17.35 Miejsca pielgrzymek (cykl dok.) 17.55 Kudykam (dok.) 18.15 O języku czeskim 18.30 Kultura.cz (mag.) 18.55 Cytra (dok.) 19.35 Powroty (pr. muz.) 20.00 Zapraszamy do teatru: Raskolnikow: Jego zbrodnia i jego kara 21.50 Teatr żyje! (mag.) 22.20 Filmopolis (mag.) 23.15 Wręczenie nagród teatralnych 0.10 Noc z Andělem 1.40 Dave Douglas & Keystone (koncert) 2.35 Spotkali się... (pr. muz.).

NOVA

6.15 Spiderman (s. Anim.) 6.40 Batman zwycięzca (s. anim.) 7.05 Tom i Jerry (s. anim.) 7.35 SpongeBob Kanciarstopy (s. anim.) 8.05 Superstar (film USA) 9.35 Kapitan Korda (film czes.) 11.20 Filmiki z Internetu 12.00 Dzwoncie do TV Nova 12.30 Hotel Błękitna Gwiazda (film czes.) 14.15 Nova Author Cup 2009 14.30 Crusoe (s.) 15.25 Jak świat traci poetów (film czes.) 17.15 Poprawczak dla pieszczołów 17.55 Przysmaki Babicy (mag. kul.) 18.30 Przyprawy (mag.) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 CzeskoSłowacka SuperStar 22.05 Węże w samolocie (film kop.) 0.05 Requiem dla laleczki (film czes.) 2.10 Dzwoncie do TV Nova.

PRIMA

6.05 Party z kucharzem 6.30 Samuraj Jack (s. anim.) 6.55 Pinky i Mózg (s. anim.) 7.20 Tom i Jerry (s. anim.) 7.30 Baby Boom (s. anim.) 7.55 Bajer z Bel-Air (s.) 8.25 Pomoc domowa (s.) 8.55 Salon samochodowy 9.55 M.A.S.H. (s.) 11.00 Burza słoneczna (dok.) 12.05 Columbo (s.) 14.00 Usłane różami (film USA) 15.50 Szczęśliwy dzień (film USA) 18.00 Płotkara (s.) 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Fire-wall (film USA) 22.25 Predator II (film USA) 0.35 Sztorm stulecia (film USA) 2.10 Zadzwoń do jasnovidza.

NIEDZIELA 18 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.40 Mieszkamy blisko żywiołów 7.00 Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.25 Domisie (s. anim.) 8.55 Orliki, goła 9.15 Teleskanek 9.45 Powrót do przyszłości II (film USA) 11.35 Opole na bis 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 13.00 Wiadomości 13.10 Gotowi na ślub 14.00 Biblia - Mojżesz 15.50 Zwycięzcy nie umierają - opowieść o księdzu Jerzym 16.45 EUROexpress 17.00 Teleexpress 17.20 Ojciec Mateusz (s.) 18.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Dom nad rozlewiskiem (s.) 21.10 Przewodnik po rozlewisku 21.20 W samo południe (film USA) 23.05 Vanilla Sky (film USA) 1.30 Po całunek kobiety pająka (film kop.).

TVP 2

6.35 Sto tysięcy bocianów 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Barwy szczęścia (s.) 9.00 Zaczysze gwiazd - Grażyna Zielińska 9.40 Makłowicz w podróży 10.15 Kwartet polityczny 10.45 Kwartet publicystyczny 11.30 Arabeska (film USA) 13.25 Złotopolscy (s.) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Wojciech

Cejrowski bosy przez świat 15.00 Szansa na sukces 15.55 Na dobre i na złe 16.55 Lech Poznań - Wisła Kraków 19.05 Tak to leciało! 20.05 Laskowik & Malicki - Niedziela wieczór 21.05 Czas honoru 22.00 Magazyn Ekstraklasy 22.45 Panorama 23.20 Kwartet teologiczny 23.50 Telewizyjne Wiadomości Literackie 0.20 Na imię mi Earl (s.) 0.45 Kobieta w kapeluszu.

TV KATOWICE

5.50 Było, nie minęło 7.05 Pegaz 7.45 Aktualności 8.00 Koncert życzeń 8.45 Śląska lista przebojów 9.00 Planeta według Kreta 9.30 Serwis info 10.00 Antysalon Ziemkiewicza 11.00 Potrzebni 12.00 U fryzjera 13.00 Teleplotki 14.00 Wierzę, wątpię, szukam 14.45 Motoszła 15.00 Domowa rewolucja 16.00 W stronę świata 16.50 W poszukiwaniu drogi 17.30 Aktualności 18.00 Spedyway Ekstraliga 20.00 Program publicystyczny 20.50 Młodzież kontra 22.51 Chwyty codzienne 23.00 Sportowa niedziela 0.01 Planeta według Kreta.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Produkcje Myszkki Miki 7.45 Gumisie (s. anim.) 8.15 Co nowego u Scooby'ego? 9.15 Kacze opowieści 9.45 90210 (s.) 10.45 Tego już za wiele (film USA) 12.40 Pan domu (film USA) 14.45 Światowe rekordy Guinnessa 15.45 Synowie, czyli po moim trupie!!! (s.) 16.15 Świat według Kiepskich (s.) 16.45 Się kręci 17.00 Wydarzenia 17.45 Studio F1 18.00 Grand Prix Brazylii - Wyścig 20.00 Studio F1 20.15 Skazany na śmierć (s.) 21.15 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 21.58 Polsat Boxing Night news (w przerwie serialu) 22.20 Kości (s.) 23.20 Przynęta (film USA). 1.10 Red Bull Air Race.

TVC 1

6.00 Wizytówka 6.25 Bajki z doniczki 6.35 Kancelaria detektywistyczna Kodytka 6.40 Bajka 6.50 Ferda (s. anim.) 7.15 Poranek z Dadą (program dla dzieci) 7.30 Boisko 7 (pr. dla dzieci) 9.45 Kalendarium 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.30 Obiektyw (mag.) 10.55 Film o filmie „Panowie na rykowisku” 11.10 Naszyjnik (s.) 12.00 Pytania V. Moravca (pr. dys.) 13.00 Wiadomości 13.05 Zaczarowane wzgórze (bajka) 14.10 Lato (teatr TV) 15.30 Adolf Born (dok.) 16.00 Retro (mag.) 16.30 Rajskie ogrody (cykl dok.) 16.50 TVC (mag.) 17.10 Słowo na niedzielę 17.15 Rodzina Horaków (s.) 18.10 Szkoła życia (s.) 18.35 Śpiewanki 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Las umarłych (film czes.) 21.30 168 godzin (pr. publ.) 22.00 Losowanie Sportki i Szansy 22.05 Sherlock Holmes: Pies Baskerville'ów (film br.) 23.55 Trup jak ja (s.) 0.40 Świat sztuki (cykl dok.) 1.35 Talk-show J. Krausa.

TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.15 City Folk 2009 - Karlovac 7.50 Panorama 8.30 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy 8.45 Wiadomość od E. Králíkovéj 9.00 Filmopolis (mag.) 9.55 Świat książek (mag.) 10.15 Film 2009 (mag.) 10.45 Po powierzchni: Słuch 11.05 Czy je zechcecie? 11.10 Mity i fakty historii: Nadejście barbarzyńców (cykl dok.) 12.00 Czajkowskiej - Śpiąca królewna (balet) 14.00 Terra musica (mag.) 14.45 Film o filmie „Protector” 15.00 Świat sztuki (cykl dok.) 16.00 Svatováclavská jízda 2009 (rep.) 16.15 Porywacz ciał (film USA) 17.35 Magazyn religijny 18.00 Magazyn chrześcijański 18.15 Skarby świata (cykl dok.) 18.30 Kultura.cz (mag.) 19.00 Moja rodzina (s.) 19.30 Simpsonowie (s. anim.) 20.00 Wieczór na temat... Bracia Bułgarzy 21.55 Na pływalni z U. Boltem (talk-show) 22.25 Bal (film kop.) 0.15 Amy Winehouse: Live in London 1.10 Ukochana książka - finał 2.30 TVC.

NOVA

6.00 Królestwo surykatek (cykl dok.) 6.30 Moto GP: Grand Prix Australii (transmisja) 8.10 Wielka Stopa w Afry-

ce (film wł.-niem.) 10.20 Lodowe piekło (film USA) 12.10 Opowiadania filmowe 13.20 Mąż na jeden weekend (film USA) 15.05 Belfegor - upiór Luwru (film fr.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.30 Formuła I: Grand Prix Brazylii (transmisja) 19.40 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 CzeskoSłowacka SuperStar 22.10 Drzazgi (mag.) 22.40 Ostatni zrzut (film br.) 0.35 Konferencja prasowa zwycięzców Grand Prix Brazylii 0.50 Piękni (s.) 1.55 Drzazgi (mag.).

PRIMA

6.05 Party z kucharzem (mag. kul.) 6.30 Samuraj Jack (s. anim.) 6.55 Pinky i Mózg (s. anim.) 7.20 Baby Boom (s.) 7.45 Pomoc domowa (s.) 8.15 Ludzie Hitlera (s. dok.) 9.20 Świat 2009 (mag.) 9.55 M.A.S.H. (s.) 11.00 Partia 11.45 Receptariusz prima pomysłów (mag.) 12.55 Komisarz Rex (s.) 14.05 Dwa tygodnie szczęścia (film czes.) 15.55 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Z Włochem w kuchni 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Morderstwa w Oxford (s.) 22.15 Co z oczu, to z serca (film USA) 0.40 Zła godzina (film kop.) 2.40 Zadzwoń do jasnovidza.

PONIEDZIAŁEK 19 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.45 Rozmowa Jedyńki 9.00 Budzik 9.30 Świat małej księżniczki 9.45 Małe zoo Lucy 10.00 Tam i z powrotem 11.05 Laboratorium XXI wieku 11.30 Gonicz Kresowy 11.50 Leksykon PRL 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Taki pomysł 12.40 Plebania (s.) 13.10 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.25 Sancho i jego opiekunka 15.00 Wiadomości 15.10 Ksiądz Jerzy Popiełuszko - 25. rocznica śmierci 15.35 Dom nad rozlewiskiem (s.) 16.30 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Plebania (s.) 18.30 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Rzym (s.) 21.20 Pielgrzymi 23.00 Głosy z zaświatów (film USA) 0.40 Kojak (s.).

TVP 2

6.50 Przystanek edukacja 7.05 Skarby przeszłości - Rozdroże 7.40 Radio-stacja Roscoe (s.) 8.10 Barwy szczęścia (s.) 8.45 Pytanie na śniadanie 10.55 Moja rodzinka 11.30 Twórcy naszej tradycji - Kronikarz rzec o Bolesławie Prusie 12.30 Ogród barbarzyńcy 13.00 Sto tysięcy bocianów 13.25 Znaki czasu 13.50 Magnum 14.45 Tak to leciało! 15.55 Na dobre i na złe 16.55 M.A.S.H. (s.) 17.30 Program lokalny 18.00 Koło fortuny 18.30 Złotopolscy (s.) 19.05 Gilotyna (teleturniej) 19.35 Mini wykłady o maxi sprawach 19.55 Poezja łączy ludzi 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.40 M jak miłość (s.) 21.35 Kulisy serialu „M jak miłość” 21.40 Tomasz Lis na żywo 22.45 Panorama 23.20 Sąsiadka doskonała (film kanad.) 1.00 Podejrzone społeczeństwo.

TV KATOWICE

6.48 Info poranek 7.45 Tygodnik regionalny 8.01 Gość poranka 8.45 Aktualności 10.15 Biznes otwarcie dnia 10.55 Info poranek 11.15 Info świat 12.15 Biznes 13.10 Raport z Polski 15.00 Serwis info 16.00 Rozmowa dnia 16.15 Info świat 16.50 Rynek jest dla wszystkich 17.00 To brzmi... 17.30 Aktualności 18.30 Szeroki ką 19.00 Tygodnik regionalny 19.15 Myślę, więc wybieram 19.25 TV Katowice zaprasza 19.51 Biznes 20.10 Minęła 20-ta 21.07 Telekurier - bliżej ciebie 22.00 Minął dzień 22.34 Plus minus 0.00 Siostra Emmanuelle - wyjątkowa kobieta 0.58 Wokół toru.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Wielka wygrana (teleturniej) 8.00 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 9.00 Jak oni śpiewają 11.00 Malanowski i Partnerzy (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Rodzina zastępcza plus 13.00 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 14.00

Pierwsza miłość (s.) 14.45 Ostry dyżur 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy (s.) 17.00 Świat według Kiepskich (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Czarny świt (film USA) 21.58 Polsat Boxing Night news 22.10 Antwone Fisher (film USA) 0.45 Prawo miasta 1.45 Nagroda gwarantowana.

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Sezamie, baw się razem z nami (pr. dla dzieci) 9.00 Lato (teatr TV) 10.20 William Forsythe (dok.) 11.00 Jean-Michel Cousteau: Podmorska przygoda (cykl dok.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Rodzina i ja 13.50 Córci McLeoda (s.) 14.35 Doktor Quinn (s.) 15.20 Simpsonowie (s. anim.) 15.45 Quiz-show dla dzieci 16.10 Tajemnice Toma Wizarda (s.) 16.30 Zaczarowane przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.30 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.40 Tajemnice wody 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Opowiadaj (s.) 21.00 Podróż po Monte Negro 21.30 Reporterzy TVC 22.10 Tajne akcje STB (cykl dok.) 22.30 Bonnie i Clyde (film USA) 0.25 Polityczne spektrum 0.50 Seks w wielkim mieście (s.) 1.20 Córci McLeoda (s.) 2.05 Szlakiem...

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.10 Telewizyjny klub niesłyszących (mag.) 9.40 Kalendarium 9.55 Europa dziś (mag.) 10.25 Kultura.cz (mag.) 11.10 TVC (mag.) 11.35 Za szkołę 12.00 Przez nowy próg (mag.) 12.25 Sprawa dla ombudsmiana (pr. cykl.) 12.40 Taksówka (pr. roz.) 13.10 Kochamy operę 13.30 Anakonda (j. fran.) 13.45 Król Maciuś (film anim.) 15.05 Skarby świata (cykl dok.) 15.20 Wybrzeże kości (dok.) 16.15 Przygody nauki i techniki 16.40 Svatováclavská jízda 2009 (rep.) 17.00 FK Baumit Jablonec - FC Viktoria Plzeň (transmisja meczu piłki nożnej) 19.45 Wiadomości w języku migowym 20.00 Zimna wojna w obłokach (dok.) 20.55 Nieznani bohaterowie (cykl dok.) 21.25 Piękne straty (talk-show) 21.55 Nie ma mitu bez kitu (s.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.10 Q (mag.) 23.40 Film point 0.40 Wręczenie nagród teatralnych 1.40 Świat książek 1.55 Wspaniałe lata bez kurtyny (dok.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Na południe (s.) 9.30 Szalona rzeka (film USA) 11.15 Tescoma ze smakiem (mag.) 11.20 Lenssen i spółka (s.) 11.50 Detektyw Monk (s.) 12.45 Świat według Bundych (s.) 13.15 Strażnik Teksasu (s.) 14.10 Dowody zbrodni (s.) 15.05 Superman (s.) 16.05 Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 CzeskoSłowacka SuperStar 20.55 Weekend (mag.) 21.40 Dr House (s.) 22.35 Agencji NCIS (s.) 23.35 Oszustwa i kłamstwa (film kan.-USA) 1.25 Bujne fantazje (s.) 1.55 Talk-show.

PRIMA

6.20 Co nowego u Scooby'ego? (s. anim.) 7.10 Tom i Jerry (s. anim.) 7.20 Reba (s.) 7.45 Pomoc domowa (s.) 8.15 M.A.S.H. (s.) 8.45 Nieustraszone (s.) 9.50 Policja Hamburg (s.) 10.45 To morderstwo, napisała (s.) 11.45 Nowojorscy gliniarze (s.) 12.45 Reba (s.) 13.10 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 13.40 Czarodziejki (s.) 14.40 Medium (s.) 15.40 Julie Lescaut (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 18.00 5 kontra 5 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Zgadnij, kim jestem! (pr. roz.) 21.20 Jak zbudować marzenie 22.25 Zabójcze umysły (s.) 23.25 Falstart (s.) 0.30 Rewir Wolfa (s.) 1.25 Zadzwoń do jasnovidza.

ŻYCZENIA

Złote Wesele obchodzą dnia 17. 10. 2009

**państwo
MARTA i ANTONI
NOŹKOWIE**

Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego na dalsze lata życzą synowie Bronisław i Roman z rodzinami. GL-681

WSPOMNIENIA

Niech pamięć wypełni pustkę.

Dnia 16 października minęła 5. bolesna rocznica śmierci Kochanej

śp. DANIELI BŁANIK

nauczycielki polskich szkół podstawowych. Wszystkich życzliwych Jej pamięci o chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. GL-670

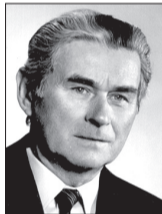
Czas mija, lecz tęsknota i smutek pozostaje.

Dnia 17. 10. 2009 mija 1. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. ANNY MECH

z Rychwałdu. O chwilę wspomnień prosi rodzina. GL-663

*Mijają dni i płyną lata,
a pamięć o Tobie do serc powraca.*

Dnia 17 października mija 5. bolesna rocznica, kiedy ucichło serce naszego Kochanego

śp. TEOFILA FRYDY

z Czeskiego Cieszyna. Wszystkich, którzy Go znali, prosimy o chwilę wspomnień i modlitwy. Najbliższa rodzina. GL-675

*Trudno Cię było pożegnać,
jeszcze trudniej bez Ciebie być.*

Dnia 21. 10. 2009 minie 3. rocznica śmierci

**śp. JUDR. TADEUSZA
KOŹDONIA**

z Bystrzycy, zamieszkałego w Pradze. O chwilę wspomnień prosi najbliższa rodzina. GL-661

Serce ma swoją pamięć. Albert Camus

W związku z mijającą 20. rocznicą śmierci

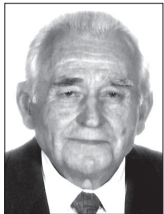
**śp. PAWŁA
MRÓZKA**

oraz 4. rocznicą śmierci

**śp. ZUZANNY
MRÓZEK**

z Milikowa o chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-680

Kto w pamięci i sercach żyje, nie umiera.

Dnia 19. 10. 2009 mija 1. bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. JANA BUJOKA

z Wędryni. O chwilę wspomnień proszą żona oraz syn z rodziną. GL-667

*Czas mija, lecz tęsknota
i smutek pozostaje...*

Dnia 19. 10. 2009 wspominamy 1. rocznicę śmierci naszej Kochanej Matki, Babcini i Prababci

śp. ANIELI WRANKOWEJ

Wszystkich, którzy znali Jej dobre i życzliwe serce prosimy o chwilę wspomnień. Synowie Stanisław i Karol z rodziną. RK-191

NEKROLOGI

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 13. 10. 2009 zmarła w wieku 77 lat nasza Kochana Matka, Teściowa, Siostra i Ciocia

śp. EMILIE BENKOVÁ

z domu Mrózková, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 19 października 2009 o godz. 14.00 z kaplicy na cmentarzu w Czeskim Cieszynie. Zasmucona rodzina. AD-124

*Gdy człowiek umiera,
nie pozostaje po nim nic
oprócz dobra,
które uczynił innym.*

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 15. 10. 2009 zmarła w wieku

84 lat nasza Kochana Mamusia, Babcia, Prababcia, Teściowa, Siostra i Ciocia

śp. HERMINA SEMBOŁOWA

z Karwiny-Kopalni, zamieszkała obecnie w Hawierzowie-Suchej Średniej. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 19. 10. 2009 o godz. 14.00 z kościoła katolickiego w Suchej Górnej. Zasmucona rodzina. AD-125

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, sąsiadom i znajomym za wyrazy współczucia, wieńce, kwiaty oraz liczny udział w pogrzebie naszego Drogiego Zmarłego

GUSTAWA CHODURY

Szczególne podziękowania kierujemy do ks. Anny Bystrzyckiej i duetu za dostojne przeprowadzenie uroczystości pogrzebowej, dziękujemy również ordynatorowi MUDr. Stanisławowi Czudkowi oraz MUDr. Vlastimilowi Mecowi za opiekę lekarską. Zasmucona rodzina. GL-682

TRZYNIEC-PODLESIE – Klub Kobiet zaprasza na wystawę robót ręcznych pt. „Godowe święta i inne okazje” 24. i 25. 10 w godz. 9-17 w sali PZKO w budynku restauracji Marco Polo.

Zarząd „BŚ” – Przypomina o konkursie fotograficznym na najciekawsze zdjęcia tegorocznego sezonu turystycznego w dwóch kategoriach – góry i ludzie. Fotografie o rozmiarach 10x15 cm opisane i podpisane z drugiej strony prosimy przesyłać pod adresem: Halina Twardzik, Komeńskiego 13, 737 01 Cz. Cieszyn, do 20. 11. Konkurs przebiegnie na imprezie kończącej sezon 21. 11. w Bystrzycy. Zdjęcia pozostaną do dyspozycji zarządu BŚ.

OFERTY PRACY

FIRMA POSZUKUJE do nowo otwieranego sklepu z odzieżą używaną w Ostrawie pracowników na stanowisko: **kierownika sklepu i sprzedawców**. Wymagania: doświadczenie w handlu oraz znajomość j. polskiego. Mile widziane doświadczenie w branży odzieży używanej. CV prosimy przesyłać na e-mail: omegac@omegac.pl w temacie wpisywać „praca Ostrava”. GL-652

MIĘDZYNARODOWY INSTYTUT REFLEKSOLOGII Twarzy i Głowy w Czechach poszukuje do współpracy koordynatora do organizowania i tłumaczenia kursów. Preferowana bardzo dobra znajomość języka czeskiego, polskiego

**Firmy budowlane
SWABUD i SWAKOŃ**
docieplenie elewacji,
podbitki (palubki)

przyjmujemy zlecenia na 2009 r.
także w systemie dotacji
kom. cz. 776 218 494, 608 556 915,
774 085 874

Szybka i fachowa realizacja zleceń.
Cieszyn, Puńcowska 93
www.swabud.cz

i angielskiego. Mile widziane wykształcenie medyczne – masażysta, rehabilitant. Warunki współpracy i wynagrodzenia do uzgodnienia. Kontakt: Jolanta Górską, tel. kom. 0048 504 980 841, e-mail: j-gorska2@o2.pl, www.miro-cz.eu. GL-657

OFERTY

ZAMIENIĘ MIESZKANIE 3+1 w Cz. Cieszynie za mniejsze w Cz. Cieszynie albo w Jabłonkowie, najlepiej na parterze. Tel. 558 746 198. GL-679

SPRZEDAM NOWY, nie używany notebook Dell Studio 1537, tel.: 608 470 731. GL-678

MIESZKANIE DO WYNAJĘCIA o pow. 65m² na pierwszym piętrze domu rodzinnego w Czeskim Cieszynie. Kontakt tel.: 775 131 939. GL-677

KUPIĘ PARCEŁĘ BUDOWLANĄ o powierzchni około 1000 m² w miejscowości: Olbrachcice, Dolny Żuków albo w okolicach od Bystrzycy po Jabłonków. Gwarantuję szybkie załatwienie wszelkich spraw urzędowych na mój koszt. Płacę gotówką. Proszę dzwonić pod numer 602 510 658. GL-655

SPRZEDAM CIELICZKĘ od dobrej krowy. Tel. 596 361 383. RK-195

ABC Simple English
PRO DĚTI I DOSPĚLÉ
Potrzebny Ci angielski?
Skorzystaj z naszej oferty
► kursy językowe 2009/2010
► korepetycje
► przygotowania do KET, PET, FCE, CAE, CPE, BEC, TOEFL
► tłumaczenia
dzieci, młodzież, dorośli
zajęcia indywidualne lub grupowe
Kontakt:
724 561 075, 733 398 995, 728 756 623
e-mail: abc.english@seznam.cz

Kamieniarstwo WRZOS

MAMY NAJLEPSZĄ OFERTĘ

**Zdobywca I miejsca w ogólnopolskim konkursie
na najładniejszy nagrobek roku**

Zapraszamy Was do naszego nowoczesnego zakładu
Przyjeżdżamy także do klienta

Siedziba firmy:

Hażlach, ul. Cieszyńska 20B
Tel. +48 606 452 479, +48 338 567 377
www.kamieniarstwo-wrzos.pl

Filia: Goleśzów, ul. Grabowa 4
3 km od przejścia granicznego
w Górnej Lesznej

Gustav Kindt GmbH representative office
Viaduktová 58/6
Český Těšín 737 01
zatrudni:

**ASYSTENTA/TKĘ d/s HANDLOWYCH
oraz
d/s NADZORU REALIZACJI ZAMÓWIEŃ
Dział towarów rolnych**

Wymagania:

- średnie lub wyższe wykształcenie
- znajomość JA/JN mile widziana
- znajomość pracy z PC
- dokładność i precyzyjność

Ofertujemy:

- interesującą i motywującą pracę
- korzystne warunki płacy
- możliwość samorealizacji

Pisemne zgłoszenia prosimy kierować pod wyżej wymienionym adresem lub e-mailem pod adres trade.czechia@gustav-kindt.com w terminie do 27. 10. 2009.

Co W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Amfion 38 (18. godz. 17.30).

Co W TERENIE

ORŁOWA-LUTYNIA – Informuje, iż z powodów technicznych Koncert Jesienny się nie odbędzie!

CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska przy ul. Ostrawskiej zaprasza 21. 10. o godz. 17.00 na pogadankę z MUDr. Radosławem Goldmannem pt. „Choroby zakaźne”.

DĄBROWA i PORĘBA – MK PZKO zapraszają na Świetlicę Jesienną 24. 10. o godz. 16.00 do Domu Narodowego w Dąbrowie. Wystąpi teatrzyk „Bajka” z przedstawieniami „O Jasiu Wędrowniczku” i „Na jagody”.

HAWIERZÓW-ŻYWOCICE – MK PZKO zaprasza 21. 10. o godz. 15.30 do miejscowej restauracji na prelekcję inż. Franciszka Chowańca „O Afryce Południowej” z przezroczkami.

KARWINA-RAJ – MK PZKO i Klub Kobiet zapraszają do Domu PZKO na wystawę pt. „Od igły do pieca pilnie pracuje

ręka kobieca”. Wystawa czynna 24. 10. w godz. 9-17, 25. 10. w godz. 8-16.

LESZNA DOLNA – MK PZKO i Klub Seniora zapraszają 21. 10. o godz. 17.00 na prelekcję p. Ondraszka o Kilimandżaro.

ŁYŹBICE-WIEŚ – MK PZKO organizuje 24. 10. od godz. 9.00 w świetlicy MK tradycyjne pieczenie placzków połączone ze spotkaniami towarzyskimi.

TRZYNIEC-OSIEDLE – MK PZKO zaprasza na uroczyste obchody 50-lecia Koła 24. 10. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. A. Wawrosza w Trzyńcu na Tarasie. W programie recital R. Worek-Drössler.

Eliminacje przegraliśmy na własne życzenie

W przyszlórocznych mistrzostwach świata w piłce nożnej, których uczestnicy po raz pierwszy w historii gościć będą na Czarnym Kontynencie, zabraknie zarówno reprezentacji Polski, jak również drużyny Czech. Z grupy III bezpośrednio awansowali do mundialu w RPA Słowacy, w barażach zagrają Słowacy. Po nieudanych eliminacjach pozostanie mnóstwo pytań, często bez odpowiedzi. W naszej ankiecie wyczuwalny jest jednak ślad optymizmu. Bo prawdziwi fani futbolu nigdy nie tracą nadziei. Osobom związanym z piłką nożną zadaliśmy dwa pytania.

1. Główne powody przegranych eliminacji?
2. Kto powinien zastąpić przy sterze reprezentacji Ivana Haška, a w Polsce Stefana Majewskiego?

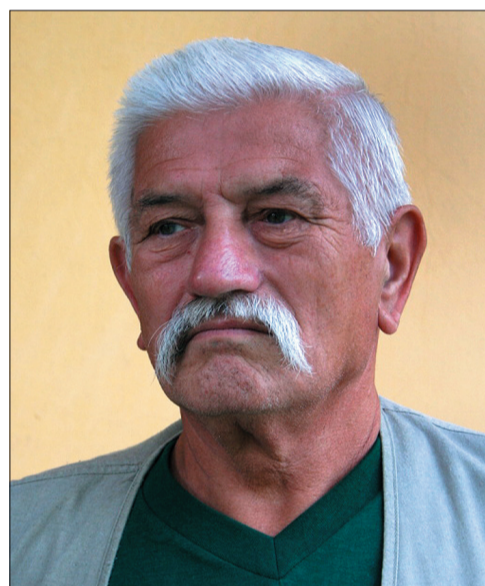
STANISŁAW KLUZ

Trener srebrnej drużyny Zaolzia na Igrzyskach Polonijnych 2009

1. Polacy i Czesi przegrali te eliminacje na wła-

sne życzenie. Zegrali w jednej z najsłabszych grup i byli głównymi faworytami. Niestety, z powodu bałaganu i braku kompetencji ze strony niektórych osób te eliminacje zakończyły się kląpą. Obie drużyny narodowe dysponują dobrymi piłkarzami, ale atmosfera w zespole nie była najlepsza. Leo Beenhakker nie miał pełnego poparcia w PZPN, a to uważam za duży błąd. To świetny fachowiec i miał pomysł na poprawę polskiej piłki. Wyrzucili go za burtę, a finał wszyscy sami widzieli. Dyletantyzm nie ominął też czeskiej drużyny narodowej. Stawiano często na piłkarzy bez formy, wyłącznie za zasługi. Potrzebna jest pokoleniowa zmiana warty. Bardziej w zespole czeskim, niż polskim. I wierzę w poprawę gry.

2. Mam kilku faworytów. W Polsce wyobrażam sobie przy sterze któregoś z młodszych trenerów. Z nowoczesnym sposobem myślenia. Na przykład Piotra Nowaka lub Macieja Skorżę. W Czechach sprawdził się, pomimo niepotrzebnych remisów ze Słowacją i Irlandią Północną, Ivan Hašek. Wiem jednak, że Ivan nie chce łączyć prezesury z trenowaniem, a więc szuka następcy. Radzę także postawić na kogoś młodszego.

BRUNO KENCKI

Kierownik Lokomotywy Piotrowice, jeden z najbardziej doświadczonych działaczy piłkarskich na Zaolziu

1. Polacy przegrali te eliminacje w Bratysławie. Stracili tam ze Słowakami wygrany mecz. Czesi mieli w końcówce eliminacji trochę lepszą pozycję wyjściową od Polaków, ale też rozczarowali. Wystarczyło wygrać ostatnie trzy mecze. Tymczasem rozpoczęli od remisu ze Słowakami i od wymówek, że remis to też korzystny wynik. W pierwszej fazie eliminacji zawiedli m.in. bramkarze. Petr Čech po kontuzji ma wyraźne kłopoty z wylapywaniem strzałów z dystansu, Artur Boruc z kolei w każdym meczu popełnił co najmniej jeden kiks.

2. Czesi powinni dać szansę trenerom spoza starych układów. Znakomitym szkoleniowcem jest chociażby František Komňacký. Z wykształcenia pedagog, czyli żaden amator. I potrafi grać o najwyższe lokaty, co potwierdził w Baniku Ostrawa, a ostatnio w Jabloncu. W Polsce nie mam jednego tylko faworyta. Zawsze podobał mi się Zbigniew Boniek.

RADEK SZMEK

Napastnik drugoligowego Fotbalu Trzyniec, nominowany do ankiety „Tacy jesteśmy”

1. Zabrakło szczęścia. Jako napastnik wiem, że często milimetry decydują o zwycięstwie lub porażce. Nie lubię wręcz naukowych rozważań po przegranych spotkaniach. Na boisku reaguje się instynktownie. Ma się pił-

kę na nodze, i albo strzela gola, albo pudłuje. Czechom zabrakło szczęścia w dwumeczu ze Słowacją, Polakom też głównie Słowacy uprzykrzyli życie. Więc nic dziwnego, że to oni awansowali do mundialu.

2. Stawiam na doświadczonych trenerów. W obu reprezentacjach zaczynają grać nowi, młodzi zawodnicy. Czyli potrzebny jest szkoleniowiec po przejściach, z charyzmą. Czasami trzeba też warknąć na boisku, podwyższyć głos. A młody trener może być traktowany przez wielu jak kumpel, a nie nauczyciel.

MARCIN PONTUS

Napastnik drugoligowego MFK Karwina

1. Powiem szczerze, że wierzyłem w nasz awans do mistrzostw świata. Oczywiście do czasu. Kiedy w głupi sposób przegraliśmy w Bratysławie ze Słowakami, pomyślałem: zaczyna się jazda w dół. I niestety tak było. A ostatnie występy chłopaków pod wodzą Stefana Majewskiego, to jakieś nieporozumienie. Nie rozumiem, dlaczego w trakcie eliminacji postawiono na tymczasowego trenera.

2. Mamy dobrych trenerów, warto jednak dobrze się zastanowić nad wyborem konkretnej osoby. Musi zdobyć zaufanie tak wśród piłkarzy, jak również kibiców. Żeby znów nie zagrać przed pustymi trybunami.

JANUSZ BITTMAR

POD PRYSZNICEM

Jak u Witkacego

Jeszcze będzie przepięknie, jeszcze będzie normalnie – przekonywał kiedyś rockowy zespół Tilt. Szkoda, że w najbardziej popularnym sporcie planety, piłce nożnej, Polacy się nie liczą. Jednak lamentowanie nad rozlanym mlekiem nie ma sensu. Dla polskiego futbolu rozpoczęła się epoka lodowcowa, co skądinąd widać było gołym okiem w środę w Chorzowie w eliminacyjnym meczu mistrzostw świata ze Słowacją. Śniegu w pysk, a piłki nożnej jak na lekarstwo. Zabrakło nawet czerwonej piłki, która na zaśniewanej płycie Stadionu Śląskiego teoretycznie mogła uratować ów żalony spektakl. Polscy kibice dotrzywali słowa i na znak protestu przeciw PZPN zbojkotowali środowy występ reprezentacji. A jak wiadomo, futbol bez kibiców to jak niebo bez gwiazd. Wierność kadrze zachowali tylko dziennikarze i działacze Polskiego Związku Piłki Nożnej. Jedni musieli opisać to g..., a drudzy pojawić się w Chorzowie z przyczyn służbowych. Absurdalna atmosfera przypominała pogrzeb, na którym uczestnicy żywią nadzieję, że nieboszczyk pomimo wszystko wstanie z trumny.

JANUSZ BITTMAR

Jutro hokejowy klasyk

Klasyk hokejowej ekstraklasy szykuje się na jutrzejsze popołudnie w Ostrawie. W ČEZ Arenie w hutniczych derbach zmierzą się Witkowie z Trzyniec. Obie drużyny w tym sezonie spisują się znakomicie. Trzynecianie przed wczorajszą 16. kolejką (mecz z Mładą Bolesławią zakończył się po zamknięciu tego numeru) zajmowali w tabeli 4. pozycję, ze stratą trzech punktów do prowadzących Witkowiec. Jutrzejszy szlagier w Witkowiec rozpoczyna się o godz. 17.00.

W 4. kolejce Trzyniec przegrał u siebie z Witkovicami 1:3. Na zdjęciu Rostislav Martynek oko w oko z witkowieckim bramkarzem, Jakubem Štěpánkiem.

NASZA OFERTA

● **HOKEJ NA LODZIE - EKSTRA-LIGA:** Witkowiec – Trzyniec (jutro, 17.00). **II LIGA:** Orłowa – Hodonin (dziś, 17.00).
● **PIŁKA NOŻNA - I LIGA:** Ostrawa – Liberec (dziś, 18.15). **II LIGA:** Trzyniec – Zlin (dziś, 10.15), Opawa – Karwina (dziś, 16.00). **DYWIZJA:** Hawierzów – Orłowa (jutro, 16.00). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Haj – Olbrachcice, IRP Czeski Cieszyn – Czeladna, Hradec n. M. – L.

Piotrowice (dziś, 15.00), Bogumin – Oldrzychów (jutro, 15.00). **I A KLASA:** Stonawa – Dzieńmorowice, Sucha G. – Raszkowice, Lutynia Dolna – Vlčovice (dziś, 15.00), Libhošť – Šmitowice, Bystrzyca – Stare Miasto (jutro, 15.00). **I B KLASA:** Oldrzychowice – Mosty, Wędrynia – Dobra, Sedliszce – I. Piotrowice (dziś, 15.00), Jabłonków – Datynie Dolne, Niebory – Gnojnik, Karwina B – Szenow, Gródek – Nydek (jutro, 15.00). **MP**

KARWIŃSKIEGO: Zabłocie – ČSAD Hawierzów, TJ Pietwałd – Wierzniowice, Bogumin B – F. Orłowa, Sj Rychwałd – Żuków G., Dąbrowa – Sj Pietwałd (dziś, 15.00), G. Błędowice – Cierlicko (jutro, 15.00). **MP FRYDEK-MISTEK:** Ostrawica – Bukowiec, Waclawowice – Nawsie (dziś, 15.00), Piosek – Toszonowice (jutro, 15.00).
● **PIŁKA RĘCZNA - PUCHAR EHF:** Banik Karwina – UCM Resita (jutro, 10.30). **(jb)**

W SKRÓCIE

■ **Z PILZNA WRÓCILI NA TARCZY.** Z porażką 29:30 wrócili z wyjazdowego ekstraklasy meczu z Pilzmem szczyptorniści Banika Karwina. Podopieczni trenera Jozefa Hantáka widocznie myśleli już przy jutrzejszym pojedynku w Pucharze EHF. Banik w rewanżu zmierzy się z rumuńskim klubem UCM Resita. W pierwszym meczu ze zwycięstwa radował się mistrz Rumunii, wygrywając na własnym parkiecie 40:32. Skład Karwiny w meczu z Pilzmem: Mrkva, Adamik – Pavlíček 3, Vančo 4, Sliwka, Bałwas 1, Faith 1, Hanták, Šulc 7, Mrózek, Petrovský 6, Ivanov 3, Monczka, Zdráhala 4.

■ **PANTERY ZNÓW PRZEGRALY.** Hokeiści Hawierzowa radzą sobie w tym sezonie bardzo słabo. W 10. kolejce przegrali u siebie 2:4 (1:2, 0:2, 1:0) z Szumperkiem i w tabeli I ligi zajmują przedostatnią pozycję. Bramki i asysty: 10. Piecha (Fořt), 42. Seman (Smejkal, Krisl) – 9. Meluzín (Podešva, Pekar), 19. Podešva (Meluzín), 21. Hašek (Brynecký, Barus), 34. Orsava (Vymazal, Vosátko). Hawierzów: Čech (od 21. minuty Vošvrda) – Klimeš, Hruška, Rangl, Peštuka, Šafařík, Tesařík, Krisl, Zientek – Velecký, Moravec, Smejkal – Žajgla, Piecha, Fořt – Červenka, Zeliska, Haas – Seman, Sikora, Řička. **(jb)**